

NOWY DZIENNIK

Adres redakcji i administracji: Kraków, ul. Orzeszkowej 7.
Telefon Nr. 102-79. Telefon redaktora naczelnego Nr. 136-89.
Konto czekowe P.K.O. w Krakowie 400.630.
Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 12-ej do 1-ej w południe.

15

Wszelkie komunikaty należy nadsyłać wprost do administracji.
Rękopisów redakcja nie zwraca.
Za inseraty redakcja nie odpowiada.
Ceny ogłoszeń i prenumeraty uwidocznione na ostatniej stronie.

Rozpoczął się proces 21 dygnitarzy sowieckich

Tylko dwaj oskarżeni mają obrońców. -- Udział prasy i korpusu dyplomatycznego w procesie

Moskwa, 2. 3. PAT. Dziś w południe przed trybunałem wojskowym sądu najwyższego Z. S. R. R. pod przewodnictwem Ulricha rozpoczął się proces 21 oskarżonych z t. zw. „bloku prawicowo-trockistowskiego“ z Bucharinem i

Rykwem na czele. Oskarża prokurator Z. S. R. R. Wyszyński. Profesora Pletniowa broni adwokat Kommódow, oskarżonego Lewina — adw. Braude. Pozostali oskarżeni zrzekli się obrońców, będą się bronili sami.

Na dzisiejszym posiedzeniu odczytano akt oskarżenia. Na rozprawę zostali dopuszczeni przedstawiciele instytucji i organizacji sowieckich, prasa krajowa i zagraniczna oraz reprezentaci korpusu dyplomatycznego.

Ujęcie wodza terrorystów arabskich

Jerozolima, 2. 3. ZAT. Urzędowo komunikują, że w toku dalszych poszukiwań wojska i policji ujęto niebezpiecznego przywódcę terrorystów arabskich Mustafę Hindebi, znanego także pod przydomkiem Abu Elk. Aresztowany mieszkał w Atlit pod Haifą i niedawno zbiegł z więzienia. Policja uważa ujęcie Mustafy Hindebi za swój najważniejszy sukces od czasu wybuchu terroru arabskiego.

Dzisiejszy „Dawar“ dodaje, że u aresztowanego znaleziono listę z nazwiskami 18 terrorystów arabskich. Wszystkich 18-tu już aresztowano. Hindebi przyznał się do zamordowania Abrahama Goldschlaegera, Willy Weissa i majora lotnictwa dra Aldersona, oraz kilku innych ofiar terroru.

Aresztowanie krezusa arabskiego

Jerozolima, 2. 3. PAT. Aresztowano tu Abdul-Hamid Szumana, założyciela i głównego akcjonariusza banku arabskiego Należy on do

najciekawszych osobistości współczesnego świata arabskiego. Jako młody wieśniak z Betanii wyemigrował do Ameryki półn., gdzie dorobił się znacznego majątku. Gdy wielki mufti Jerozolimy w r. 1930 rzucił hasło odrodzenia ekonomicznego Palestyny Szuman odezwał się jako jeden z pierwszych i przesłał 14.000 funt. na założenie banku. Obecnie bank arabski jest najpotężniejszą instytucją tego rodzaju w krajach arabskich. Po zesłaniu jesienią ub. roku na wyspy Seychell Achmeda Ailmi Paszy, prezesa banku, zastępował go właśnie Abdul-Hamid Szuman. Teraz z kolei kieruje bankiem jego syn Abdul-Madżid.

Wypuszczeni z Akko

Jerozolima, 2. 3. ZAT. W dniu dzisiejszym zwolnionych zostało z obozu koncentracyjnego w Akko dalszych ośmiu Żydów z Tel Awiwu, wśród nich przywódcy rewizjonistów dr Lubocki i Akiba Brun. W Akko przebywa jeszcze pięciu Żydów z Jerozolimy.

Uchwała w sprawie Wolnej Wszechnicy Polskiej

Warszawa, 2. 3. Dziś obradowała pod przewodnictwem pos. Pochmarskiego sejmowa komisja oświatowa w obecności p. ministra W. Relig. i Ośw. Publ. prof. Świętosławskiego. Rozpatrywany był projekt ustawy złożony przez pos. J. Hoffmana w sprawie nadania Wolnej Wszechnicy Polskiej w Warszawie pełnych praw państwowych szkół akademickich. Po dyskusji, w której podnoszono znaczenie i zasługi uczelni, komisja uchwaliła następujący wniosek:

„Komisja oświatowa po rozważeniu wniosku pos. Hoffmana zwraca się do Ministerstwa WR. i OP. z apelem, by po wszechstronnym zbadaniu stanu naukowego oraz warunków materialnych zasłużonej w życiu polskim Wolnej Wszechnicy — wystąpiło z wnioskiem nadania tej uczelni pełnych praw państwowych szkół akademickich“.

Sąd Okręgowy w Krakowie, Wydział IV. Karny, Dnia 23/2. 1938. Sygn. IV. Pr. 69/38.

Sąd Okręgowy, Wydział IV. Karny w Krakowie na posiedzeniu niejawnym w dniu dzisiejszym po wysłuchaniu wniosku Prokuratora Sądu Okręgowego w Krakowie wydał następujące postanowienie:

I. Zatwierdza się po myśli §§ 489, 493 austr. proc. karn. zarządzoną i wykonaną przez Starostwo Grodzkie w Krakowie dnia 18 lutego 1938 konfiskację czasopisma „Nowy Dziennik“ Nr. 48 z 18/2. 1938 z powodu treści:

1) artykułu zamieszczonego na stronie 2-giej p. t. „Kapota Tryszki“ w następstwie od słów „pod wpływem“ do słów „rezultaty wyborów“ od słów „a Królowi Karolowi“ do słów „cesarskiego kuzyna“ — albowiem treść tych ustępów zawiera znamiona wyst. z art. 108 kk.

II. Zakazuje się dalszego rozszerzania skonfiskowanej treści powyższego artykułu, a zakaz ten ma być ogłoszony w przepisanej formie w najbliższym numerze czasopisma „Nowy Dziennik“ i w Dzienniku Urzędowym.

III. Cały nakład skonfiskowanego druku ma być zniszczony.

Na oryginał właściwe podpisy. Za zgodność: Kierownik Sekreariatatu (podpis nieczytelny).

Wyrok na 21 wywrotowców w Łucku

Kowel, 2. 3. PAT. Sąd okręgowy w Łucku na sesji wyjazdowej w Kowlu rozpoznawał sprawę 21 mieszkańców powiatu kowelskiego o przynależność do Komunistycznej Partii Zachodniej Ukrainy, oraz o działalność wywrotową.

Oskarżeni, pozostając czynnymi członkami KPZK, w czerwcu r. ub. przystąpili jednocześnie do organizowania w powiecie kół Stronictwa Ludowego celem przygotowania strajku rolnego. Spośród oskarżonych Michał Waszula został skazany na 9 lat więzienia, Andrzej Parfeniuk i Jewdokia Kudacka po 7 lat więzienia, Antoni Ostapczuk, Dymitr Semeniuk, Eugeniusz Janko i Aleksy Rybacki po 6 lat więzienia, pozostali na kary od 2 do 5 lat więzienia. Dwóch oskarżonych sąd uniewinnił.

Do 4-go marca
JARMARK Wyprowadzowy
JULJUSZ NACHT, Kraków, Stradom 5

Co się p. Miedzińskiemu podoba?

KRAKÓW, 3 marca.

W dniu 13 lutego b. r. odbyło się w lokalu Ozonu w Warszawie zebranie, na którym wicemarszałek Sejmu płk. Miedziński wystąpił z ostrym przemówieniem na temat naszych wewnętrznych stosunków. Streszczenie tego przemówienia przedostało się do opinii publicznej za pośrednictwem wileńskiego demokratycznego „Kuriera Powszechnego”, który podał, że p. Miedziński opowiedział się za wprowadzeniem ustroju faszystowskiego do Polski. Wiadomość ta ze zrozumiałych powodów obiegła całą prasę polską i dopiero przed kilku dniami p. Miedziński uznał za stosowne wytłumaczyć się ze swego przemówienia. Otóż wedle relacji p. Miedzińskiego, nie zalecał on jakoby naśladowania ustroju faszystowskiego przez Polskę, lecz wskazał tylko na „kapitałne osiągnięcia faszystów” w dziedzinie gospodarczej, jako godne naśladowania przez nas. Nie zamierzamy w tej chwili kwestionować prawdziwości zarówno sprawozdawcy „Kuriera Powszechnego” jak i samego p. Miedzińskiego. Wystarczy nam entuzjastyczna opinia p. Miedzińskiego o osiągnięciach gospodarczych faszystów we Włoszech. Czy osiągnięcia te są naprawdę aż tak wspaniałe, że należałoby ich życzyć sobie w Polsce?

Oto w ostatnim „Słowie” wileńskim, którego sympatie dla hitlerizmu i faszystów są dość znane, czytamy w korespondencji z Rzymu, że „sytuacja ogólna gospodarcza i skarbowa, pogarsza się ostatnio w sposób zastraszający”. Dalej: „...rząd musi uciekać się do coraz bardziej drakońskiej sroby podatkowej. Ci, którzy w Polsce narzekają na urzędy skarbowe, niech zechcą łaskawie kupić sobie kamieniczkę w Rzymie, albo niech spróbują założyć sklep w Milano; prędko zatęsknią do miłej ojczyzny. Społeczeństwo, w szczególności właściciele wszelkich nieruchomości i przedsiębiorstw, idą po prostu resztką tchu; a obecnie robi się nową podwyżkę wszystkich podatków, przez „przeszacowanie obiektów i dochodów o 30 procent wyżej”. Korespondent „Słowa” uważa, że jedyna nadzieja na poprawę gospodarczą faszystowskich Włoch leży w... City londyńskiej. Tak więc „zgnięta, liberalna Anglia”, której gospodarczych osiągnięć p. Miedziński widzieć nie chce skupia w swym ręku środki do usunięcia kłopotów, których nie mała ilość skrzętną pracą swą nagromadził ustrój faszystowski przez kilkanaście lat.

Słynny statystyk Niemiec republikańskich Włodzimierz Woytyński podaje, że przeciętny dochód roczny Włocha wynosi zaledwie 500 marek złotych. Jest to jedna z najniższych stóp dochodowości w świecie. Niższe stopy wykazują jedynie: Japonia, Węgry i Brazylia. Otóż w warunkach tak niesłychanego ubóstwa obywateli „imperium włoskiego” Mussolini prowadzi politykę życia nad stan, politykę wydatków, przekraczających dochody skarbowe. To też deficyt skarbu włoskiego jest zjawiskiem chronicznym i ciągle rosnącym. Bieżący rok budżetowy zamknie się deficytem, który we Włoszech oficjalnie preliminowany jest w kwocie około 4 miliardów lirów. Klęska deficytu skarbowego przerasta wszelkie możliwości rządu. Mussolini nie jest zresztą zbyt wybredny w doborze środków łatania tego deficytu; z zadziwiającą konsekwencją sięga do starych, oklepanych metod: do zadłużania się i do podwyższania podatków. Jeszcze przed dewaluacją lira w roku 1936 zadłużenie państwowe Włoch wynosiło około 130 miliardów lirów, ostatnio zaś grubo przekroczyło 210 miliardów lirów. Sposób zaciągania pożyczek przez Mussoliniego nie różni się, oczywiście, w niczym od sposobów, praktykowanych przez Stalina. I we Włoszech, jak w Rosji sowieckiej, rozpisuje się pożyczki „dobrowolne” polegające na tym, że o „dobrowolności” tych pożyczek zbyt często „przypomina” urząd skarbowy, czy inna władza państwowa. Od czasu do czasu zdarza się i pożyczka już oficjalnie nazywana przymusową. Tak więc przed dwoma laty podpisał rząd włoski przymusową pożyczkę, obowiązującą dla właścicieli domów i dla ziemian. Bezceremonialnie postępuje Mussolini także przy obmyślaniu nowych podatków. Bez głębszego zastanowienia się nad skutkami

wprowadzono we Włoszech podwyżkę podatku od obrotu, a przede wszystkim niesłychanie uciążliwy podatek majątkowy, płatny jednorazowo, ale za to wynoszący 10 procent wartości majątku, podatek, w swych praktycznych skutkach równający się konfiskacie części majątku przez państwo czyli konfiskacie części źródeł dochodu przez państwo.

W ciągu roku ceny hurtowe podskoczyły o 21 procent. Wzrosły również ceny detaliczne, w szczególności zaś podrożały produkty spożywcze. Wzrastają zatem koszty utrzymania, którym nie mogą nadążyć rzadkie na ogół wyższe płace. Ilustracją postępującej drożyzny jest fakt, że kilogram chleba kosztuje we Włoszech blisko 2 i pół lira, gdy przeciętna płaca robotnika wynosi od 12—15 lirów dziennie.

Autarkia uznana została przez najtęższe mózgi ekonomiczne za mrzonkę. Ale Mussolini nie uznaje cudzych doświadczeń ani mądrości ekonomicznej liberalizmu. Od szeregu lat Włochy żyją więc pod znakiem autarkii. Celem tej polityki było osiągnięcie równowagi bilansu handlowego. Wyniki tej polityki oznaczają zupełne fiasko usiłowań Mussoliniego. Deficyt bilansu

NA TARGI DO WIEDNIA I PRAGI

Indywidualne wyjazdy od Zł 105.—

„ARGOS” Kraków, Szczepańska 7, tel. 159-99

handlowego w ciągu dziesięciu pierwszych miesięcy roku ubiegłego wynosił przeszło 4 miliardy i 800 milionów lirów, gdy deficyt całego roku 1936 wyniósł tylko 2 miliardy lirów.

Realizowanie autarkii doprowadziło też do wielu niezwykle charakterystycznych wypadków. Mianowicie szereg państw, którym próba ograniczenia przywozu do Włoch zagrażała równowadze bilansu handlowego przeszły do obrony, posługując się również metodami autarkii. Tak więc Austria, Węgry, Jugosławia i Bułgaria zbudowały naprzykład wiele fabryk konserw pomidorowych. Bułgaria poszła nawet o krok dalej i podjęła eksport tych konserw, zagrażając poważnie zbytni włoskiemu na rynkach międzynarodowych. Konkurencja nowo powstałych fabryk konserw w różnych państwach doprowadziła też do tego, że Włosi zmuszeni byli ograniczyć uprawę pomidorów, poczynając od roku 1938. Autarkia okazała się więc bronią obosieczną, która w tym wypadku znacznie dotkliwiej ugodziła Włochy, aniżeli państwa, przeciw którym była ona w zasadzie skierowana. Jest to, oczywiście, tylko drobny fragment, ale naszym zda-

niem, ilustruje on niezmiernie charakterystycznie reakcję, jaką wywołuje autarkia.

A może uśmiecha się p. Miedzińskiemu przykład gospodarki w Japonii, rządzonej także na wzór faszystowski, gdzie chłopci chowają zmarłych w pozycji stojącej, aby zyskać miejsca na uprawę ryżu? Może zaimponować ma nam „sukces” gospodarzy hitlerizmu z jego kartkami żywnościowymi, straszliwym przeciążeniem podatkowym, niskimi płacami roboczymi i ustawicznymi buntami przemysłowców i robotników?

Byłoby zadaniem zbyt łatwym przeciwstawić ruinie gospodarczej, do jakiej ustrój totalny doprowadził szereg kwitujących dawniej krajów — prawdziwy, niesfałszowany przez żadne ministerstwo propagandy dobrobyt, osiągnięty przez państwa demokratyczne. Nie chcemy się powoływać ani na Stany Zjednoczone, ani na Anglię, ani na Francję czy na kraje skandynawskie, Belgię, Holandię lub Szwajcarię, bo kraje te były zawsze bardzo bogate. Wystarczy, za klasyczny przykład wspaniałych osiągnięć gospodarczych — wskazać na demokratyczną Czechosłowację, której dobrobyt i powszechne zadowolenie obywateli jest dla nas może najlepszą propagandą ustroju demoliberalnego. W ciągu ostatnich pięciu lat produkcja stali w Czechosłowacji wzrosła o 250 procent, wydobywanie węgla o 60 procent. Przywóz bawełny wzrósł o 400 procent, przywóz wełny o blisko 7.200 procent (słownie: siedem tysięcy dwieście procent), świń o 100 procent. Wywóz wzrósł w dwójnasób, znakomite towary czechosłowackie zdobyły sobie nowe rynki zbytu, powodując potężny przyływ dewiz do skarbcza banku emisyjnego. Czechosłowacja płaci swe długi zagraniczne punktualnie i w pełnej wartości. Pożyczki czeskie na międzynarodowych rynkach pieniężnych notowane są „al pari” i cieszą się bardzo wielkim popytem. Czechosłowacja nie odczuwa żadnego braku żywności, ostatnio podjęła nawet wywóz pszenicy. Obciążenie podatkowe jest znacznie mniejsze niż w państwach faszystowskich, ludność zaś odnosi się z pełnym zaufaniem do polityki gospodarczej i finansowej rządu.

Przy tym wszystkim Czesi nie zapomnieli też o budowie armat, przeznaczonych jednak nie na wojnę zaczepną, lecz na obronę republiki. Wielkie państwo niemieckie musiało ograniczyć spożywanie masła, aby móc budować armaty. Czesi nie ograniczają spożycia masła, a armaty mają tyle, że mogą dostarczać ich całemu światu.

O nie, wolimy już „nędzę” gospodarczą pod ustrojem demokratycznym, niż „wspaniałe osiągnięcia gospodarcze” w murach faszystowskiego więzienia!

J. D.

„Times” i „Daily Telegraph” o Komisji do Spraw Podziału Palestyny

Londyn, 2. 3. ŻAT. „Times” omawia dziś w artykule wstępnym powołanie nowej palestyńskiej komisji ankietowej z sir John Woodheadem na czele i dają wyraz szczególnemu zadowoleniu z powodu szczęśliwego składu komisji. Skład komisji — pisze dziennik — jest dobrany w sposób najlepszy, i komisja niewątpliwie ma wszystkie dane, aby najlepiej podołać sprawie finansowemu, gospodarczemu i innym, związanym z projektem podziału Palestyny. Pozostaje tylko wyrazić nadzieję, aby czwarty członek komisji Woodheada cieszył się również wielkim autorytetem w sprawach wojsko-

wych i politycznych, które również będą przedmiotem obrad komisji. Aczkolwiek — zaznacza pismo — szkoda, że powołanie komisji nastąpiło z takim opóźnieniem, wyrazić należy nadzieję, że w przyszłości rząd uniknie wszystkiego, co by wzbudzić mogło wrażenie, jakoby sam rząd nie miał planu w kwestii palestyńskiej i jakoby mu zależało na taktyce zwlekania.

Tej samej sprawie poświęca artykuł wstępny dzisiejszy „Daily Telegraph”. Pismo zaznacza, iż już sam fakt nadania nowemu ciału nazwy „Komisji do podziału Palestyny”, świadczy, że rząd w dalszym ciągu stoi na stanowisku, że podział jest praktycznym rozwiązaniem problemu. Rząd winien jednak zastosować najbardziej skuteczne środki dla zapewnienia ładu i porządku w Palestynie, gdyż bez tego warunku podstawowego komisja nie potrafi wywiązać się ze swego odpowiedzialnego zadania. Rząd winien wyjaśnić, że posiada pozytywny program w kwestii palestyńskiej, i że terrorem i gwałtem nie zdoła się go skłonić do ustępstw.

Nicea pod znakiem strajku hotelowego

Nicea, 2. 3. PAT. Wczoraj w 3 hotelach, których właściciele przyjęli warunki, ustalone przez arbitraż, personel przystąpił do pracy. Z drugiej jednak strony pracownicy dwóch in-

Sześć rządu na Zamku

Warszawa, 2. 3. PAT. Pan Prezydent R. P. przyjął w dniu dzisiejszym pana prezesa Rady Ministrów gen. Sławoja Składkowskiego.

Dziś występ posta Dudzińskiego

Warszawa, 2. 3. (Sin) Jutro na posiedzeniu komisji administracyjnej Sejmu poseł Dudziński wygłosi referat, uzasadniający projekt ustawy o całkowitym zniesieniu uboju rytualnego.

—oo—

Przygotowania w Rzymie na powitanie Hitlera

Rzym, 2. 3. PAT. Prasa ogłasza nowe szczegóły, dotyczące przyjęcia, jakie zostanie zgotowane kanclerzowi Hitlerowi w Rzymie. Przed wszystkim otwarta będzie nowa triumfalna droga wjazdowa od dworca ostyjskiego, który zostanie całkowicie przebudowany i otoczony rozległym placem. Pierwsza część drogi wjazdowej zostanie nazwana imieniem Hitlera. Droga ta bieć będzie przez aleję triumfalną, Colosseum i aleję Imperium. Orszak kanclerza Hitlera uda się do pałacu kwirynalskiego, gdzie gość niemiecki zajmie apartamenty, zamieszkiwane dawniej przez włoskiego następcę tronu. W Rzymie Hitler, któremu towarzyszyć będą minister Hess, marszałek Goering, minister Ribbentrop i minister Goebbels, obecny będzie na wielkich manewrach sił zbrojnych lądowych i lotniczych. Bazą wielkich walk morskich będzie Neapol. Rewia morska na morzu tyreńskim po raz pierwszy odbędzie się z udziałem dwóch zmodernizowanych pancerników o wyporności 25 tys. ton: „Cavour“ i „Juliusz Cezar“, którym towarzyszyć będą jednostki o wyporności 10 tys. i 8 tys. ton.

Odroczone posiedzenie Wielkiej Rady Faszystowskiej

Rzym, 2. 3. (R) Posiedzenie Wielkiej Rady Faszystowskiej, które miało się odbyć dziś, zostało odroczone do 10 marca godz. 22-ga.

Misja polityczna sióstr króla Zogu

Nowy Jork, 2. 3. (R). W najbliższych dniach spodziewany jest tu przyjazd trzech sióstr króla albańskiego Zogu 1-go, księżniczek Myzeljen, Hije i Maxhidy. Mają one przybyć celem nawiązania stosunków z amerykańskimi kołami towarzyskimi, z których pochodzi matka narzeczonej króla Zogu, hrabina Apponyi z domu Stewart. Poza tym księżniczki będą miały misję polityczną. Król Zogu pragnie nakłonić biskupa Fan Noli, b. premiera albańskiego, przebywającego na emigracji w Bostonie, do powrotu do Albanii. Biskup Fan Noli w ostatnich czasach zmienił swój negatywny stosunek do króla Zogu, a nawet w kazaniach chwalił jego politykę. Król pragnąłby obecnie powrotu biskupa do Albanii. Między poselstwem albańskim w Waszyngtonie a biskupem Fan Noli nawiązane już były rozmowy w tej sprawie, a ostateczne załatwienie tego problemu ma być osiągnięte podczas pobytu księżniczek w Ameryce.

Spodziewane jest, że jeśli biskup powróci do Albanii, to w ślad jego pójda liczni przedstawiciele inteligencji albańskiej, którzy emigrowali z nim razem.

Katastrofa na przejeździe kolejowym

Kielce, 2. 3. Pociąg towarowy, zdążający z Kuluszek w kierunku Skarżyska-Kamiennej na 44-tym kilometrze pomiędzy Grabkowem a Opoczmem na niestrzeżonym przejeździe najechał na furmankę, zabijając na miejscu jadących nią Wincentego Laseckiego (lat 32) i matkę jego 60-letnią Katarzynę, mieszkańców wsi Psary pow. opoczyńskiego. Wóz został doszczętnie rozbity, konie natomiast wyszły z katastrofy bez szwanku.

Udaremniiony spisek na Kubie

Hawana, 2. 3. (R) Służba bezpieczeństwa ogłasza o zaniechaniu represyj w stosunku do

JUŻ NADESZŁY LOSY 2-ej KLASY!!

P. T. Klientów, których, z powodu zupełnej wysprzedazy naszych szczęśliwych losów, nie mogliśmy obsłużyć do I-ej klasy, zawiadamiamy uprzejmie, że posiadamy jeszcze mały zapas wolnych losów do II-ej klasy. Prosimy przeto o jak najrychlejsze zakupienie losu w naszej kolekturze. Cena części losu II-ej klasy dla nowonabywcy Zł 20.—. Konto P. K. O. Nr. 414.400.

BRACIA SAFIER
KRAKÓW, RYNEK C. L. 6.

Pastor Niemoeller skazany na 7 miesięcy twierdzy

Berlin, 2. 3. (R). Dziś w południe zapadł wyrok w sprawie pastora Niemoellera. Skazany on został na 7 miesięcy twierdzy i grzywny pieniężne 500 i 1500 marek. Orzeczenie sądu wydane zostało na zasadzie artykułów kodeksu karnego, przewidujących karę twierdzy za uprawianie w kościele agitacji, mogącej wywo-

łać niepokój publiczny, oraz za wykroczenia przeciwko ustawie o ochronie państwa. Wobec zaliczenia aresztu prewencyjnego, kara twierdzy oraz 500 marek grzywny uznane zostały za odcierpiane. W razie nieuiszczenia grzywny 1500 marek, będzie ona zamieniona na 3-miesięczny areszt.

Zaciekły opór Chińczyków

Szanghaj, 2. 3. PAT. Ze źródeł chińskich donoszą, że doniosłe operacje wojskowe przeprowadzane są na przestrzeni między koleją Pekin — Hankou, linią, prowadzącą z Tajuan do Jungti i kpleją Lunghai. Zacięte walki toczą się zwłaszcza na południu prowincji Szansi, wzdłuż kolei do Jungtsi. Japończycy poczynili znaczne postępy w ciągu ostatnich dni, lecz do prowincji Szansi przybyły ostatnio posiłki chińskie, oceniane na 50.000 ludzi. Oddziały chińskie rozwijały szczególnie ożywioną działalność na zachodnich stokach Szansi i Hopei, zagrażając skrzydłom wojsk japońskich. Utrzymywanie łączności wojsk japońskich, działających na południu prowincji Szansi z oddziałami na północy prowincji Hopei natrafia na wielkie trud-

ności, wskutek zawziętego oporu Chińczyków. Celem działań japońskich jest zajęcie kolei Lunghai, tworzącej chińską linię obronną o wielkim znaczeniu strategicznym.

Koniec sporów w rodzinie Czang-Kai-Szeka

Hankou, 2. 3. PAT. Zona marsz. Czang-Kai-Szeka ustąpiła ze stanowiska przewodniczącego państwowej komisji lotniczej. Stanowisko to zajął jej brat b. minister finansów Sung. Jego powrót do rządu oznacza zakończenie sporów rodzinnych w otoczeniu marsz. Czang-Kai-Szeka.

Sieć szpiegowska pokrywa całą Japonię

Tokio, 2. 3. PAT. „Niszi Niszi“ dowiaduje się, że ministerstwo spraw zagranicznych otrzymało wiadomości, dotyczące działalności sieci szpiegowskiej, pokrywającej całą Japonię. — Władze zwróciły wczoraj również uwagę ludności na niebezpieczeństwo rozgłaszania niektórych informacji i konieczności wzięcia

czynnego udziału w zwalczaniu szpiegostwa. Ministerstwo spraw zagranicznych zwraca szczególne uwagę na to, że agenci zagraniczni korzystają ze wspólnych obiadów, by oficjalnie osobistości japońskie zachęcić do popełnienia niedyskrecyj.

Zaginął samolot pasażerski w U. S. A.

Los Angeles, 2. 3. (R). Samolot „Transcontinental and Western Airlines“, mający na swym pokładzie 6 pasażerów i 3 członków załogi, zaginął ubiegłej nocy na trasie San Francisco — Nowy Meksyk. Ostatnia depeza radiowa nadana z samolotu o godz. 5.16 donosiła, że

samolot znajduje się nad Sierra Nevada i z powodu oblodzenia skrzydeł zamierza powrócić do Los Angeles. Zarządzone natychmiast poszukiwania nie dały dotychczas żadnych wyników.

Proces o film „Pani Walewska“

Paryż, 2. 3. (A). Film produkcji amerykańskiej p. t. „Maria Walewska“ prawdopodobnie nie ukaże się na ekranach francuskich, a to ze względu na sensacyjny proces, wytoczony producentom amerykańskim przez prawnika Marii Walewskiej hr. Ornano. Jak wiadomo, Maria Walewska wyszła za mąż za jednego z

stronniców lewicowych, oskarżonych o spisek przeciwko bezpieczeństwu państwa, gdyż policja posiada już dostateczną ilość materiału dla udaremnienia tego spisku. Jednak 33 osoby, wśród których znajduje się przewódca ruchu, pozostaje w więzieniu. Poza tym policja rozciągnęła ścisły nadzór nad 2000 członkami lewicowych stronnictw.

bardziej znanych oficerów napoleońskich, marszałka Francji hr. Ornano, potomka starej arystokratycznej rodziny korsykańskiej, istniejącej po dzień dzisiejszy. Hr. Ornano skarży producentów amerykańskich, iż prawdę historyczną życia Marii Walewskiej, której postać odtworzyła Greta Garbo oraz jej stosunku do Napoleona, odtworzonego przez Charles Boyer, fałszowane na rzecz efektów kinowych, nie mających żadnego związku z prawdą. Fałszywie jest zwłaszcza przedstawiona rola hr. Ornano, męża Marii Walewskiej. Hr. Ornano zarzuca również Grecie Garbo, iż fałszywie odtworzyła rolę Marii Walewskiej, która według dokumentów historycznych miała być drobnego wzrostu szatynką o niebieskich oczach, do której zresztą Greta Garbo nie jest podobna fizycznie.

—oo—

PRZEGLĄD PRASY

Gryzący dym

Ktokolwiek zetknął się w tych dniach z kioskarzem żydowskim, miał zapewne sposobność słyszeć skargę, że oto kończą się źródła jednego jakże znikomego, zarobku z woli Monopolu Tytoniowego. Monopol ten pozbawia, jak wiadomo, faktycznie choć nie prawnie setki i tysiące drobnych sprzedawców żydowskich często podstaw ich bytu. Wątpić należy, czy ci sprzedawcy rozumieją delikatną różnicę pomiędzy prawnym a faktycznym pozbawieniem ich źródeł dochodu, ale napewno dotkliwie odczuwają fakt, że stają w obliczu katastrofalnej sytuacji. Nie dziw więc, że prasa żydowska poświęca tej sprawie bardzo wiele uwagi, pisząc z rozgoryczeniem o nowym akcie „urzędowego” bojkotu ludności żydowskiej. „Moment” omawia tę sprawę z punktu widzenia gospodarczego, pisząc:

„Obecnie rozpoczyna się nowy okres w działalności Monopolu Tytoniowego, okres, który z punktu widzenia kupieckiego jest niezrozumiały. Rozpoczyna się badać pochodzenie sprzedawców tytoniu. Monopol posługuje się polityką zamiast momentami gospodarczymi. Setki kupców, którzy pomogli do rozpowszechnienia wyrobów tytoniowych w najodleglejszych zakątkach kraju, nie otrzymują więcej koncesji a ich miejsce zajmują inni ludzie, nie mający wyobrażenia o tej sprawie. Dlaczego postępuje się w ten sposób? Czy ci nowi ludzie lepiej spełnią zadanie, niż dawniejsi kupcy? Poco odbiera się zarobek tysiącom ludzi, często inwalidom, niezdolnym więcej do szukania innych zarobków?

Są to naturalnie pytania retoryczne, albowiem dobrze znany odpowiedź. Wiemy, dlaczego odbiera się tysiącom drobnych sprzedawców żydowskich źródło ich zarobkowania i bytu. Z punktu widzenia państwowego jest to pociążenie szkodliwe, z punktu widzenia czysto gospodarczego jest to posunięcie wprost niemądre. Żadne, normalne przedsiębiorstwo prywatne nie ograniczałoby nigdy ilości punktów sprzedaży. Wręcz przeciwnie, starałoby się, by liczbę punktów sprzedaży powiększyć. Ale za tego rodzaju gospodarce płacą podatnicy i rozmaitych urzędników zasiadających w Monopolu Tytoniowym nie interesuje wcale, jaki będzie skutek takiego kurczenia rynku. Cała sprawa obok momentu gospodarczego ma jeszcze inne oblicze. Zwraca na to uwagę „Hajnt” pisząc:

„Palace skarżą się ostatnio, że tytoni staje się coraz gorszy. Twierdzą, że Monopol jakby wziął się na gardło i płuca palaczy. Dyrekcja Monopolu pospieszyła więc i dała palaczom ekwiwalent, który coprawda nie wyleczy ich płuc, ale za to umocni ich „patriotyczne” serca. Tysiącom Żydów odebrano prawo sprzedaży wyrobów tytoniowych. Odtąd palacz polski, zakupując papierosy będzie już pewny, że wypalając je dokonuje pracy patriotycznej wedle nakazu „swój do swego”.

Nie wiemy ile setek a może i tysięcy żydowskich sprzedawców tytoniu pozostanie bez chleba. Ale wiemy, że dla tych Żydów nie wynaleziono jeszcze Madagaskaru. Żydzi ci pozostaną tutaj i na to nie pomogą żadne patriotyczne rezolucje i żadne, przemądrzałe nakazy. Zapytujemy więc, czy rząd nie poczuwa się do żadnego obowiązku zatroszczyć się, co stanie się z tymi setkami czy tysiącami Żydów? A do dyrekcji Monopolu Tytoniowego należałoby zwrócić się z pytaniem: Czy to będzie wszystko jedno, jeśli razem z przeważnie gryzącym dymem 15—20 milionów papierosów, które Żydzi w Polsce wypalają, codziennie będą musieli ci palacze jeszcze przelknąć bardziej gryzący dym moralnej obrazu.

Palacze żydowscy będą w dziwnej sytuacji. Żydzi potępiają wszelki bojkot, uważając go za nonsens polityczny i ekonomiczny, ale wedle zarządzenia Monopolu Tytoniowego Żydzi mają odtąd bojkotować żydowskich kioskarzy. Żydowscy palacze będą więc odtąd wchłaniać nie tylko gryzący dym, ale i gorzyc o wiele silniejszą, niż nikotyna.

W Wielkopolsce

Mord dokonany w kościele w Luboniu na osobie księdza zwrócił znowu uwagę na stosunki panujące w tym „kraju”, a jak pisze zawsze

prasa endecka, w tym „raju bez Żydów”. Na podstawie pierwszych szczegółów śledztwa pisma endeckie stwierdzają, że chodzi tu o czyn komunisty. Trudno mówić Wielkopolsce o wpływie Żydów, wobec tego nawet endecy eliminują te wpływy i przyznają, że chodzi tu o komunizm „rdzenny”, czysto aryjski. Ale zwraca uwagę niezwykle pesymistyczna — nie pierwsza zresztą — ocena sytuacji gospodarczej Wielkopolski. „Warszawski Dziennik Narodowy” w artykule wstępnym pisze:

Stale i niezahamowane obniżanie się poziomu gospodarczego Wielkopolski dało w wyniku zmniejszenie się wytwórczości i upadek wielu warsztatów pracy, co stało się przyczyną wielkiego bezrobocia. Miasta wielkopolskie uginają się pod ciężarem świadczeń na rzecz bezrobotnych, lecz te miasta popadają same w coraz cięższe warunki materialne.

I pomyśleć, że to wszystko dzieje się w Wielkopolsce, gdzie nie ma Żydów, gdzie handel i przemysł znajduje się w rękach aryjczyków, gdzie sytuacja powinna być wedle teorii endeckiej, idealna, gdzie nikt nie przeszkadza rozwojowi handlu. Dzieje się tak w Wielkopolsce, stanowiącej wzór cytowany często przez antysemitów wszelakiego autoramentu. Prasa endecka, opisując sytuację Wielkopolski nie zdaje sobie chyba sprawy z tego, że potwierdza w całej rozciągłości wywody pos. Sommersteina, który zerwał zasłonę z „kraju bez Żydów”, uginającego się jeszcze ciągle pod brzemieniem kryzysu.

Przez okulary zagranicy

„Prager Presse” zamieszcza bardzo ciekawy artykuł, poświęcony pobytowi Goeringa w Polsce. Autor omawia polską politykę zagraniczną na tle stosunków wewnętrzno-politycznych, na tle tendencji ku totalizmowi względnie ku demokracji, rozwijających się w obozie rządowym. Układy w Berchtesgaden i upadek Edena były, zdaniem tego pisma, wodą na młyn obozu totalistycznego w Polsce, ale umocniły równocześnie skrzydło skłaniające się ku demokracji, które upatruje w hegemonii Niemiec w Europie środkowej niebezpieczeństwo, a w każdym razie zagrożenie Polski..

W takiej sytuacji przypadła wizyta Goeringa. Właśnie w chwili, w której przybył do Warszawy nadeszły pierwsze niespodziewane wiadomości o imponującej reakcji ludności

PRZY PRZEWLEKŁYM KATARZE JELIT. obrzękach ścianki grubego jelita i schorzeniach końcowego odcinka jelita szklanka naturalnej wody gorzkiej „FRANCISZKA-JÓZEFA” rano na czczo jest doskonałym środkiem oczyszczającym jelita. Zapytajcie Waszego lekarza.

austriackiej. Byłoby rzeczą fałszywą twierdzić, że spowodowały one stroną polską do rezerwy, albowiem stroną polską była już przedtem wskutek niewyjaśnionej sytuacji wewnętrznej w Polsce zdecydowana do wielkiej rezerwy. W każdym razie wiadomości wiedeńskie wzmocniły tę rezerwę. Przeworność polska została wynagrodzona, kiedy następnego dnia strzały Goeringa w puszczy Białowieskiej zostały zagłuszone przez słowa Schuschnigga. Daremnie próbowano z twarzy Goeringa odczytać reakcje, wskazujące co do polityki Niemiec w najbliższej przyszłości. Nowa sytuacja i okoliczność, że Goering sam nie decyduje o niemieckiej polityce, spowodowały niemieckiego męża stanu do całkowitej rezerwy.

Wyjazd jego nastąpił w nowej i nieprzewidzianej atmosferze. Nie było rzeczą dziwną, że nie zapadły żadne konkretne umowy, albowiem nie były wcale planowane. Ale brakło nawet niekonkretnej wymiany myśli, która cząsem jest ważniejsza niż konkretny układ. W każdym razie grupa Becka musiała skorygować swoje ujęcie poglądów co do Austrii a co za tym idzie co do obecnej sytuacji w Europie w najważniejszych punktach. Dotychczas wychodziła z założenia, że Anschluss jest nieunikniony, albowiem władza Schuschnigga wisła na cienkiej nitce. Obecnie stwierdzono, że większość Austriaków podtrzymuje wytrwałość Schuschnigga. W ten sposób powstaje dla polityki zagranicznej min. Becka nowa sytuacja.

Przygniatająca większość a w niej — co należy szczególnie podkreślić — liczne rzesze polityków, wyższych urzędników i oficerów oddzieliła walkę Austrii o samodzielny byt z prawdziwą sympatią. Ich nastroje najlepiej oddają następujące słowa pewnego polityka: „Kto naprawdę walczy ten zwycięża, chociażby był bardzo małym”.

Tak przez okulary zagranicy wygląda nowy etap polskiej polityki zagranicznej.

Zaproszenie i odpowiedź

Przywódca robotniczego frontu Trzeciej Rzeszy dr Ley wystosował do kierowników Labour Party i angielskich związków zawodowych zaproszenie do zwiedzenia Trzeciej Rzeszy i zapoznanie się z sytuacją robotników niemieckich. Przewodniczący Trade Union — Walter Citrine zamieszcza w organie Labour Party „Daily Herald” list w odpowiedzi na zaproszenie Trzeciej Rzeszy. W liście tym czytamy m. in.:

Studiuje chętnie wszystko, co może pogłębić moją wiedzę. Ale uważam za kpiny próbę wmawiania ani, że będę mógł studiować warunki pracy w Niemczech, gdzie nie ma wolności przekonań a członkowie frontu robotniczego nie mają możliwości przeprowadzenia ze mną swobodnej i szczerej rozmowy. Protestowałem zawsze przeciwko rozwiązaniu niemieckich związków zawodowych, protestowałem przeciwko uciskaniu partii politycznych i przeciwko bezustannym prześladowaniom Żydów. Duża liczba moich osobistych przyjaciół w Niemczech znajduje się po dzień dzisiejszy w obozie koncentracyjnym. Zapraszam mnie w takich okolicznościach do badania stosunków w Trzeciej Rzeszy, jest prawdziwą bezwstydną.

Podobny list wystosował przywódca Labour Party — Greenwood, a większość zaproszonych w ogóle nie odpowiedziała na zaproszenia dr Leya. (Rz)

Ciągnięcie 4 proc. prem. pożyczki dolarowej

Z DNIA 1 MARCA 1938 ROKU:

Wygrały następujące dolarówki:
Dol. 40.000 — Nr 449971.
Dol. 8.000 — Nr 7605.
Dol. 3.000 — Nr 399231, 105547, 1165568.
Dol. 1.000 — Nr 636495, 102452, 1336643, 697821, 960305.
Dol. 500 — Nr 425657, 1146134, 1471923, 833661, 264566, 778401, 1376806, 394388, 364452, 1312561.
Dol. 100 — Nr 46512, 913656, 1040368, 1007340, 1149117, 1382683, 924216, 1412459, 596399, 652983, 917983, 1335751, 333348, 1018274, 1164597, 113840, 258944, 1315130, 60539, 913590, 416538, 830222, 788491, 234951, 122063, 1018728, 35690, 1463728, 360899, 459531, 472457, 975519, 1343461, 105901, 1491861, 1486154, 431836, 9111623, 1202260, 1353774, 650874, 1032961, 219781, 831523, 1098744, 550384, 1455432, 889289, 258950, 429455, 1328094, 1240952, 1250964, 565457, 720534, 709320, 667829, 1002000, 851062, 730010, 791555, 358127, 1303859, 1007101, 740628, 934718, 877071, 490087, 1317765, 729063, 947613, 986, 1094556, 1158420, 1183005, 551895, 1107062, 1175885, 816253, 375603.

Warszawa, 2. 3. Stan pogody w Polsce dziś o godz. 7-ej rano:

Rankiem dnia dzisiejszego w całej Polsce było pochmurno z przejaśnieniami w Małopolsce zachodniej i na Śląsku, a z przelotnymi deszczami na pozostałym obszarze kraju. Temperatura o godzinie 7-ej wynosiła od 1 st. na Wołyniu i Podolu do 4 st. w dzielnicach zachodnich. Opady w ciągu doby ubiegłej ogarnęły cały kraj, osiągając miejscami znaczne wysokości powyżej 5 mm. — Szala śnieżna w górach wynosi: 10 cm w Wiśle, 42 w Zakopanem, 183 przy Morskim Oku, 172 na Hali Gąsienicowej, 105 na Hali Chochołowskiej, 23 w Krynicy, 74 na Jaworzynie krynickiej, 90 w Siankach, 50 w Worochcie, 190 na Zaroślaku pod Howerlą i 200 na Kasprzym Wierchu.

Przewidywany przebieg pogody w dniu 3 bm.: Po pogodnej nocy w ciągu dnia pogoda o zachmurzeniu zmiennym, ku wieczorowi malejącym z przelotnymi opadami, zwłaszcza na północy kraju. Silne i porywiste, stopniowo słabnące wiatry północno-zachodnie, górne 70 klm/godz. Lekki spadek temperatury. Widzialność dobra. Podstawa chmur niskich około 300 m.

BERNARD SINGER

EKONOMISTA - ROMANTYK

W listopadzie roku 1925-go w gmachu prezydium Rady Ministrów premier Władysław Grabski pożegnał się z dziennikarzami przed opuszczeniem tego stanowiska. Był smutny. Ręce drżały mu ze wzruszenia. Odwrócił się w stronę parku, jak gdyby chciał ukryć przed prasą wzruszenie. Skarżył się na brak większości w sejmie, na słabe zrozumienie dla jego reform gospodarczych. Odtąd nie wrócił już więcej ani na stanowisko premiera, ani na urząd ministra skarbu. Tylko kilka dni przed powstaniem nowego rządu Chjeno - Piasta, a więc przed przewrotem majowym, otrzymał propozycję utworzenia rządu. Zdawało się wówczas, że misja ta spotka się z powodzeniem, że parlamentaryzm, który zawisł w próżni, znowu przekaże swą władzę Władysławowi Grabskiemu. Ale był minister skarbu spotkał się ze strony Marszałka Piłsudskiego ze stanowczą odmową poparcia jego rządu. Odtąd wypadki potoczyły się według znanego już schematu. Władysław Grabski poświęcił się nauce. Opisał pamiętniki dwóch lat swoich rządów.

W książce „Dwa lata pracy u podstaw państwa” opisuje twórca waluty polskiej dzieje swoich walk na terenie parlamentu, historię załamania się złotego, przeszkody na które napotykał z różnych stron. W skromności swojej nie podaje jednak autor dziejów swojej popularności, wzrostu znaczenia i uznania, oraz wszechmocy na terenie parlamentu.

Kilkakrotnie zjawiał się były poseł do Dumas państwowej, znawca spraw gospodarczych jako minister skarbu w Polsce odrodzonej. Ale dopiero w roku 1923 wzrosła jego popularność, dopiero wtedy umocnił swoje znaczenie, i stał się najpotężniejszym premierem w okresie rządów parlamentarnych. W okresach poprzednich spełniał i jako premier i jako minister skarbu dość smutny obowiązek. Musiał się zgodzić w roku 1920 na umowę w Spa, która została później po zwycięstwie unieważniona. Pierwsze reformy finansowe przy zamianie korony austriackiej spotkały się z oporem izby.

Dopiero po upadku Chjeno - Piasta w roku 1923-im po rozbięciu się większości na terenie sejmu, zjawiał się Władysław Grabski, jako mąż zaufania Prezydenta Rzeczypospolitej

Wojciechowskiego i po wstrząsach finansowych, po kryzysie gospodarczym, po dramatycznych perypetiach z marką wziął na siebie trud stworzenia i ustabilizowania nowej waluty. Kilkakrotnie przemawiał w tej sprawie z trybuny sejmowej. Głosem cichym jak zwykle, ale pełnym namiętnych tonów i pa-

BIAŁY TYDZIEŃ

I. WIKLER, Stradom 5

płótno od 66 gr. - ręczniki od 55 gr. - obrusy od 2.25

triotycznej nuty wzywał do ofiar. Ze składek powstać miał przyszły bank emisyjny. Marka niemiecka miała zniknąć z powierzchni. Mocny ustabilizowany polski złoty, oparty o skarbiec złota, miał utrwalić nowe życie gospodarce Polski.

Tym jednak pociągnięciem zdobył sobie już premier uznanie w kraju. Parlament milcząco musiał potakiwać, przekazywać mu część swej władzy, i osłabiać władzę ustawodawczą na rzecz wykonawczej, rzucając do stóp premiera ustawę o pełnomocnictwach.

Konstytucja marcowa przybierała wówczas prawie że kolory obecnej konstytucji kwietniowej. Na mocy ustawy o pełnomocnictwach sypały się dekrety, regulujące wszy-

ZGRZYTY

Sen Wilusia

Zmęczony rąbaniem drwa, Wilhelm II (w Doorn) położył się spać.

Wtem budzi się z lękiem,

I z jękiem:

„Gott, mein Gott!“

Cały potem oblany

Wspomina ten

Sen:

„Sapperlot!“

Śniło mi się, że jestem Hitlera

poddany!“

KAME LEON.

stkie dziedziny życia gospodarczego. Sejm w milczeniu, zgrzytając zębami, akceptował wszystkie zarządzenia. Waluta polska była mocna. 5 złotych 18 groszy wynosił dolar, siła nabywcza złotego wzmagala się.

Powstały trudności utrzymania równowagi budżetowej, załamania wydatków dochodami, wzmocnienia systemu fiskalnego. Sejm zdał się na łaskę premiera. System etatystyczny i monopolowy został rozbudowany. Odtąd różne gałęzie życia gospodarczego przechodzą na własność państwa, by stać się źródłem dochodów.

System podatkowy został doprowadzony do doskonałości, fiskalizm święcił triumfy. Sam ofiarny, gotowy do poświęceń premier, chciał przerzucić i natchnąć tą samą ofiarnością całe społeczeństwo nie tylko na okres krótki, jak to było przy powstaniu Banku Polskiego, ale na całe długie lata.

Wszystkie te ofiary miano ponieść na ołtarzu waluty. Nikt nie śmiał się wówczas sprzeciwić. Krytysa w sejmie była minimalna. Potężny premier kilku zdaniem rzucał w dyskusji przechylał szalę zwycięstwa. Bronił swoim autorytetem poszczególnych ministrów w rządzie i kazał gorąco o patriotyzmie gospodarczym.

Nie widział chmur na horyzoncie ekonomicznym. Zdawało mu się, że stworzył mocne podstawowe zręby gospodarki polskiej i że może już przystąpić do dzieła naprawy Rzeczypospolitej w innych dziedzinach. W ten sposób podjął się dzieła rozwiązywania zagadnień mniejszości narodowych w Polsce, powołując do życia specjalny komitet. Przy współudziale brata, Stanisława Grabskiego, oraz wicepremiera Thugutta wprowadzono t. zw. ustawy językowe, dopuszczające do posługiwania się językiem ukraińskim, białoruskim i niemieckim w urzędach publicznych.

Znękane gospodarczo społeczeństwo żydowskie, dławione systemem podatkowym, zmorą etatyzmu zostało również zaproszone do okrągłego stołu, do rozmów na temat „ugody”. Stronnictwo narodowe, które było związane z premierem Grabskim, nie śmiało się przeciwstawić i akceptowało te posunięcia. Pan waluty polskiej nie napotykał na przesz kody.

Trwało to czas długi. Aż ukazały się chmu

G. FRÖSCHEL

Przekład autoryzowany.

Copyright by Ludwig Nath-Verlag, Wien.

POŻEGNANIE Z GWIAZDAMI

60

Senne marzenie rozwiłało się natychmiast, skoro tylko ojciec Ewy nadszedł do zagrody. Pomięte ubranie zwisało na jego wychudłym ciele, ale jego twarz wydawała się mniej koścista niż przed tym, ponieważ rysy straciły na ostrości. Gdy przywitał córkę, okazał, choć tego nie chciał, ojcowską radość, a nawet prawie wzruszenie.

Wnet jednak przemienił się w niedobrego, klnącego starca. Ewa opowiadała mu nieśmiało, że przyszła do domu, by go zapytać, czy teraz przed zbiorami nie potrzeba mu dzielnego pomocnika, nie prostego parobka, ale gospodarza i robotnika, doświadczonego w każdej pracy, któryby go we wszystkim mógł wyręczyć. Stary nie dał jej nawet skończyć. Rozgoryczenie i złość wstrząsnęły nim tak silnie, że jego chuda postać zginała się w skurczach gniewu. Wewnętrzna świadomość zgrzeszenia wobec powierzzonego sobie kawałka ziemi, doprowadzała go do wybuchu wściekłości. Czy jego kości są już spróchniałe, czy rola wydaje jej się źle uprawiona, że chce mu narzucić kogoś obcego i w dodatku kogoś z miasta, a zatem jakiegoś bezbożnika, jakiegoś przekłętogo? Ra-

czej podpali dwór, raczej niech zboże zgnije na polu, a on nie przyjmie takiego wyrzutka jako swego pomocnika. „Sprowadź go tylko, tego twego chłopca!“ Podniósł kija i podobny był do rozentuzjanzmowanego proroka, gdy wyprostowując się skarżył się porannemu niebu: „Zaprawdę, lepiej jest wcale nie mieć dzieci!“

„Ojcie! Ojcie!“ wołała ze zgrozą dziewczyna, chciała się doń zbliżyć, nie śmiała jednak i uciekła. Okrężnymi drogami powróciła do dworu, wślizgnęła się cichaczem do domu, wzięła walizeczkę, przyjęła od parobczaka, który ją daremnie usiłował zatrzymać, bochenek chleba i kawałek sera i udała się w żmudną wędrówkę.

Od strzechy do strzechy, od zagrody do zagrody szła Ewa w żarze słonecznym powtarzając wszędzie tę samą prośbę i wszędzie odmawiano jej, potrząsając tylko głową, czasem częstując ją szklanką mleka, lub kromką chleba, częściej pozwalano jej tylko łyknąć nieco wody ze studni i wypocząć chwilkę w cieniu. Miastowo ubrane stworzenie, przyszło do dworów i żądało pracy, nie dla siebie, lecz dla jakiegoś mężczyzny i to nie pracy sezonowej, lecz stałej i dobrze płatnej. To dostarczało dziewczkom i pa-

robczakom dość tematu do rozmów przy wleczery.

Ewa pojęła wnet beznadziejność swych wysiłków, kontynuowała jednak wytrwale swą pielgrzymkę i obszedłszy w koło całą wieś, ujrzała przed sobą w czwartym dniu znowu ojcowską zagrodę. Przemierzyła więc całą okolicę, pozostał jeszcze jeden jedyny dwór, tam na wzgórzu, oddalony o kwadrans drogi od dworu jej ojca, dziedzictwo Konrada Böddinga, który procesował się przez dziesięć lat z Marcinem Dörflerem i w końcu spór wygrał.

Niewygasta nienawiść na śmierć i życie panowała pomiędzy sąsiadami. Siekiera zabliży Dörfler córkę, gdyby przeczuwał, co zamierza uczynić, siedząc tego lipcowego wieczora przy miedzy, pod jesionem, który niegdyś oznaczał granicę ojcowskiego dobra. Teraz rozległe łąki i grunta należały do posiadłości Böddinga. Kiedy Ewa poczuła, że znużenie ustępuje nieco, otarła sobie kępką trawy kurz z bucików i zebrała się do drogi. Powoli kroczyła pod górę, przeszła lasek dębowy, stanęła przed bramą zagrody.

(C. d. n.)

ry na horyzoncie gospodarczym. Bezrobocie w groźnej formie trapiło już kraj. Napływały wiadomości o rozruchach. Bilans handlowy narazony został na poważny szwank, po wygaśnięciu umowy o kontyngencji węgla, którą Niemcy zobowiązały się zakupywać co roku w Polsce. Doradcy finansowi, którzy zjawili się w Polsce, by nie tylko chwalić dzieło odrodzenia gospodarczego, ale wzmocnić skarbiec, dla utrwalenia waluty, znikali bez słów pożegnania. Bilans płatniczy był na rażony na szwank.

Odtąd wypadało ratować skarb mniejszymi pożyczkami, zaciągniętymi na uciążliwych warunkach. Sytuacja polityczna premiera ulegała pogorszeniu. Sejm przechodzi do ataku, domaga się swych praw, krytykuje ustawy, wydawane na mocy rozporządzeń.

Zachodzi konieczność manewrowania w rządzeniu, zdobywania to prawicy, to lewicy starań o uznanie poszczególnych grup, szukania kompromisu, częstszego zjawienia się w parlamencie.

Potężny premier, który cieszył się powszechnym uznaniem izby, rozgląda się trwożnie po sejmie. Zachodzą dziwne odmiany. Posłowie rzucają gromy na jego głowę.

A przecież nic nie robił dla siebie, dla własnej reklamy. Wiódł żywot skromny człowieka oddanego pracy państwowej i nauce. W wolnych od rządzenia chwilach wracał do domu przy ulicy Brackiej, by dalej pracować, studiować, poświęcić się sprawom, którymi się zajmował w ciągu wielu lat swego życia jako autor monumentalnych dzieł o wsi polskiej i historii Towarzystwa Rolniczego.

Waluta załamuje się. A wraz z nią i potęga premiera Grabskiego. Musiał odejść, nie mając już zaufania mściwego parlamentu. Odchodził smutny, bo miał poczucie, że nie ponosi żadnej winy, że szedł drogą szuszną, że wypadki, rozgrywające się na świecie, a nie mniej stosunki w parlamencie przyczyniły się do załamania się sytuacji gospodarczej.

Odszedł więc. Znikł minister skarbu — ro mantyk — w dziele nakręcania śruby podatkowej. Należał bowiem do pokolenia popowstaniowego, które łączyło działanie pozytywne wistyczne z marzeniami romantycznymi w stylu Wokulskiego. Nic dziwnego, że znalazłszy się na odczycie Marszałka Piłsudskiego w sali Colosseum „o powstaniu styczniowym” kilkakrotnie przecierał binokle, nie mogąc się oprzeć wzruszeniu, przy wspominaniu epoki powstaniowej. Oklaskiwał najgoręcej, zdawałoby się, przeciwnika politycznego.

A później nieraz oklaskiwał w artykułach pociągnięcia gospodarcze z okresu pomajowego, widząc w nich naśladownictwo uczniów którzy sztukę mistrza doprowadzili do perfekcji. Wydawało się nawet, że zostanie pociągnięty ponownie do pracy gospodarczej, że obejmie stanowisko bądź jako wicepremier, bądź jako minister innego resortu gospodarczego.

Były premier został powołany jedynie do ciała doradczych, mając zresztą gorliwych zwolenników na wysokich stanowiskach w resortach gospodarczych.

A im więcej oddalano się od bezpośrednich rządów Władysława Grabskiego, by z perspektywy czasu ocenić jego działalność, musiano stwierdzić, że stworzył on jednak pożywalny waluty polskiej.

Zyskał na zestawieniu z następcami. Niewinnie wygląda walka Grabskiego z parlamentem na tle wypadków dalszych. I nawet przysłowiowy fiskalizm owiany poezją, blednie wobec praktyk w okresie gdy parlament odszedł w cień. Z biegiem czasu dzieje przywróciły mu wszystkie zasługi których nie można było mu przyznać w ciężkiej chwili odejścia od rządów.

Kiedy będą wznowione badania mózgu Marszałka Piłsudskiego

WILNO, 2 marca.

Jak wiadomo, nagła śmierć profesora Rose'go przerwała powierzone mu badania nad mózgiem ś. p. Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Badania nad mózgiem były podzieleny na dwie części: makroskopową i mikroskopową. Zmarły prof. Rose wykończył całkowicie część pierwszą. Wyniki swych badań przygotował do druku i poczynił przygotowania do rozpoczęcia badań mikroskopowych.

JAK BYŁY PROWADZONE BADANIA ZEWNĘTRZNE

Badania mikroskopowe polegają na stworzeniu opisu postaci zewnętrznej, na utrwaleniu, na kliszy fotograficznej, formy, sporządzeniu odlewów — w celu zachowania tego wszystkiego, co się widzi gołym okiem, a co z czasem ulega zniszczeniu. Po zakończeniu badań makroskopowych można było dopiero przystąpić do badań mikroskopowych. W pierwszym rzędzie mózg zakonserwowano rozmaitymi odczynnikami, m. in. zanurzano go w alkoholu.

Celem lepszego przenikania został on podzielony na nieduże bloki. Pod wpływem alkoholu mózg stwardniał. Następnie pokrajano go na jeszcze drobniejsze bloczki niż poprzednio i zanurzono w parafinie. Parafina przenikła na wskroś wszystkie tkanki i uczyniła je podatnymi do krajania.

Tak spreparowany bloczek umieszcza się następnie na mikrotonie. Specjalnym nożem pokrajano mózg na cienkie warstewki — 20-mikronowe, poczem warstewki te kolejno ułożono na szkiełkach, zachowując porządek warstwowy. W ten sposób przygotowano mózg do badania przez mikroskop.

PRZERWA W DALSZYCH BADANIACH

Śmierć prof. Rose'go przerwała pracę i obecnie pomimo całej gotowości do dalszych badań — nastąpiła przerwa. Opieka nad badaniami została powierzona prof. Michejdzie, prof. Hillerowi i prof. Mozolowskiemu, a ze strony

wojska pułkownikowi Kiakszcie. Pani dr Rose, jako współpracowniczka męża, prowadzi korektę drukującej się pierwszej części opisu mózgu i czuwa nad jej wydaniem. Komu zostanie powierzona praca nad badaniami mikroskopowymi, nie wiadomo. Poważnie kandyduje docent Opalski, asyst. prof. Orzechowski z Warszawy. Docent Opalski jest bardzo zaawansowanym naukowcem w tej dziedzinie i dokonał już kilkunastu odkryć.

Poza nim są histologowie — jak prof. Hiller i dr Kruszyński z Wilna.

Prof. dr Rose był, jak wiadomo, uczniem twórcy cytoarchitektoniki Brodmana i dlatego był u nas najlepszym znawcą w tej dziedzinie nauki.

Przed Brodmanem badania histologiczne przeprowadzano w ten sposób, że zwracano maksymalną uwagę na komórkę i wszystko z nią związane, pomijając zupełnie całość.

Dopiero Brodman stwierdził, że należy badać kompleksy, warstwy komórkowe. Na podstawie własnych doświadczeń udowodnił wszystkie swoje przypuszczenia i opracował pewnego rodzaju podręcznik do badań w tej dziedzinie.

Prof. Brodman umarł bardzo młodo. Obecnie z jego „wyznawców“ żyje w Niemczech prof. Vogt, u którego pracował także prof. Rose.

Kryteriów, na mocy których można by było stwierdzić uzdolnienia, nie ma. Dopiero za pomocą porównawczej pracy wyników badań makroskopowych i mikroskopowych z walorami wykazanymi za życia, można dojść do stworzenia pewnych wskaźników.

Z braku własnych sił naukowych, możliwe jest, że zostanie ktoś wysłany do Berlina, celem teoretycznego zapoznania się z podobnymi badaniami, i dopiero wówczas możliwe będzie wznowienie dalszych prac badawczych.

Bliższego terminu rozpoczęcia badań nie sposób jednak na razie określić.

W trosce o ulżenie niedoli ludności żydowskiej

Londyn, 2. 3. ZAT. W niedzielnej konferencji londyńskiej dla spraw niesienia pomocy ludności żydowskiej w Polsce brało udział 230 delegatów, reprezentujących synagogi (gminy), związki charytatywne i inn. Pisma powitalne na konferencję nadesłali arcybiskup z Canterbury, arcybiskup z Yorku, lord Cecil of Chelwood, lord Rothschild, prof. Brodetski i inn. Nadeszły także powitania od organizacyj „Centos“, „Ort“ i „Toz“. George Lansbury, który osobiście powitał konferencję, oświadczył, iż jego zdaniem niedola mas żydowskich jest tak wielka, iż ulżenie jej nie może być wyłącznym zadaniem społeczeństwa żydowskiego. Wychodząc z założeń humanitarnych, muszą w tej akcji partycypować wszyscy współczujący. W końcu Lansbury powtórzył swą wypowiedzianą już ostatnio opinię w sprawie projektów utworzenia międzynarodowych funduszy dla niesienia pomocy dotkniętym niedolą skupieniom żydowskim w krajach Europy Wschodniej. Komandor Oliver Locker-Lampson o-

świadczył, iż miał możliwość przyjrzenia się życiu żydowskiemu w Polsce w czasie Wojny Światowej; jest mu jednak wiadome, że od tego czasu sytuacja Żydów uległa pogorszeniu. Poruszając sprawę palestyńską, Locker-Lampson wypowiada pogląd, że wielkie i tak trudności tego problemu zostały jeszcze pomnożone od czasu wznoszonej propagandy Hitlera i Mussoliniego. W ciągu ostatnich 18 miesięcy Mussolini wydatkował na propagandę w krajach Bliskiego Wschodu 32,000 f. szt. i nie trudno uzmysłowić sobie, jaki użytek Arabowie mogli robić z tak wielkiej sumy. Mówca wierzy jednak, że przez realizację projektu państwa żydowskiego w Palestynie kraj ten będzie zdolny do przyjęcia milionów Żydów. Jest on przekonany, że premier Chamberlain nie dopuści do zdegradowania Żydów do poziomu permanentnej mniejszości w Palestynie; dziś Anglia zdaje sobie sprawę bardziej niż kiedykolwiek w przeszłości, jakie dla niej znaczenie ma Palestyna.

Zgon wybitnego bakteriologa żydowskiego

Berlin, 2. 3. ZAT. W 70 roku życia zmarł w Frankfurcie n. Menem słynny higienista i bakteriolog żydowski dr Max Neisser, założyciel i od 1909 do 1933 dyrektor frankfurckiego instytutu higieny. Badania Neissera w zakresie serologii i immunologii znalazły zastosowanie głównie na polu walki z gruźlicą. Dr Neisser miał także duże zasługi dla walki z płonicą.

Zarząd gminy żydowskiej w Jerozolimie

Jerozolima, 2. 3. ZAT. Między poszczególnymi frakcjami nowowybranej rady gminy żydowskiej w Jerozolimie osiągnięto porozumienie w sprawie obsadzenia prezydium, w skład którego wejść mają: H. Salomon (ogólni syjoniści), dr J. Thon (Histadrut), H. Farbstein (Mizrachi) i Eliahu Eliahar (sefardowie).

KUPON ZNIŻKOWY DO KIN ADRIA — ATLANTIC

Ważny dnia 3. III. Wyciąć i przedłożyć do wymiany w Kolekturze Zw. Inwalidów Grodzka 59 w Perfumerii N. Meersanda św. Marka 20 lub w Adm. „N. Dziennika“ Orzeszkowej 7.

ELISZE WEINTRAUF

MUZA ZWYRODNIŁA

Autarkia. — Z mleka — wełna. — Novocento. — Krajowa produkcja filmowa. — Ostatnie filmy. — Cinecittà

Reportaż „Nowego Dziennika“ z włoskiej fabryki snów

RZYM, koniec lutego.

Italię opętała idée fixe. Na imię jej autarkia. Autarkia w każdej dziedzinie: w przemyśle, literaturze i sztuce. Włochy przeżywają teraz sensację nielada. Z mleka robią wełnę. Olbrzymia wystawa tkacka ściągnęła do stolicy ludność całego kraju. Było niemało gości i z zagranicy, specjalnie z Niemiec. Sam wynalazek jest doprawdy genialny. Można było na tej wystawie podziwiać imponujące pawilony z najnowszych urządzeń technicznych. Maszyny, które wchłaniały mleko, a z nich przeciwnej strony, już po chwili snuły się długie, białe nici. Maszyny, do których wrzucano kłaki i włókna, by po kilku minutach otrzymać czystą jak śnieg, wełnę. Proszę sobie tylko uprzytomnić: z mleka... wełna. Jedynie praktyczna strona tego wynalazku nie jest taka, jaka być powinna. Tkwią w nim bowiem dwa zasadnicze błędy, których naprawić nie można. Geniusz włoski tu na nic się nie zda. Pierwszy to ten, że produkcja tej wełny jest droższa od wełny sprowadzanej z zagranicy, a drugi, że jej walory jakościowe są nieszczerłone. Wełna ta nie grzeje, jest szorstka i „gryzie“. Mimo wszystko jej dalszy wyrób ma rację bytu, bo sprowadzać nie wolno, a „samowystarczalność“ jest odpowiednio propagowana.

* * *

Istnieją we Włoszech dwojakiego rodzaju książki. Jedne zakopane w ziemi (w dosłownym znaczeniu), zabronione i czytane, oraz książki złe. W sztuce prześcignęli Włosi starożytnych. Tamci stworzyli sztukę, która była kwintesencją życia, ci myślą, że ich współczesna sztuka to już nie kwint, ale — sexesencja. Trwają w tym mniemaniu uporczywie i, że jest inaczej, najmniej ich przekonuje Paryż. Sztuka francuska przezwana jest tutaj „novocento“, czyli innymi słowy, określana jest jako kierunek datujący się od początku XX wieku, t. j. od roku 1900 jako kierunek, który utknął w miejscu i dalej nie postępuje. Kiedy zapalniczka się nie zapali, Włoch kpiąco nazywa to „novocento“. Cezanna obraz, to „novocento“. Novocento to wszystko, czego nie czuć stęchłą pseudoklasyką. Z „novocento“ przyjęły się tutaj tylko domy, budowane na modłę amerykańską. Pierwsze domy, które mają centralne

ogrzewanie i windę. Nie zdają sobie Włochy z tego sprawy, że to wszystko co tworzą, to dziesięciokrotny pseudoklasyzm. Zaciążył on na nich i pogrzyżył ich w zupełny marazm.

W tych dniach powstała we Włoszech nowa instytucja, jako jeszcze jeden dowód panującego tu swoistego fanatyzmu: „Międzynarodowy Instytut młodej Europy“. Głównym celem tego instytutu jest chęć wszczęcia w świadomość intelektualistów europejskich przeświadczenia, że kultura grecko-łacińska, faszystowska nie jest tylko jedną z kultur, ale jest jedyną, prawdziwą kulturą. Kulturą jedyną i niepodzielną mającą świat zbawić. To wszystko jest doprawdy paradoksem. W państwie o ustroju korporacyjnym, gdzie wszelkie próby tworzenia muszą się realizować pod hasłem — nic ponad państwem, nic przeciwko niemu, nic poza nim, — tam, albo się musi z Muzy zrezygnować, albo jeżeli się ją gwałtem forsuje, trzeba być przygotowanym na to, że to dzieło „odpowiednio“ wypadnie.

* * *

Do niedawna Rzym posiadał dwa miasta: Città del Vaticano, i Città Universitaria. Teraz w Rzymie powstało miasto trzecie — Cinecittà — miasto filmowe. W Rzymie ma swój oddział Metro Goldwyn Mayer. Wszystkie filmy tej wytwórni są przez wspomniany oddział synchronizowane. Niektóre z nich, specjalnie dla Włoch przeznaczone, są we Włoszech nakręcane. Filmy tutaj eksploatowane, za śmiesznie niskie ceny, pozwoliły dyrekcjom kin ceny wstępu obniżyć do minimum. Nie było więc ekonomicznych powodów i podstaw do założenia włoskiej wytwórni. Powód był też inny. Ambicje szowinistyczne natchnęły ministerstwo Kultury Narodowej do zrealizowania planu, który wylęgił się po zawarciu przyjaźni z Niemcami, kiedy to filmy „Ufy“ zalały rynek włoski, a Włosi podziwiali swastykę na srebrnym ekranie. Czemużby więc nie propagować

Zakopane pensjonat „Magnolia“ ulica Zamojskiego

pod zarządem Bronisławy Austorn-Spanlangowej i Wory Hamerschlag. Bieżąca ciepła i zimna woda, kuchnia wykwiatna i obfita. — Ceny umiarkowane. — Telefon 13-22.

„rózg liktorskich“? Poczęto budować miasto filmowe z wielkim rozmachem. Chciano świat wprawić w podziw. Specjalna kolej elektryczna odchodzi do „Cinecittà“. Aby ją oglądać, trzeba wprawdzie postarać się o zezwolenie w Ministerstwie Kultury Narodowej. Kiedy zainaugurowano włoskie Hollywood, zjechał się zainteresowani z całego świata. Było tu dużo znanych fachowców, chcących zapoznać się z nowym przybytkiem X. Muzy. Ale rozczarowanie było zupełne. Bez wrażenia przeszła uroczystość, a prasa zagraniczna, nie rozpisywała się o tym wydarzeniu tak, jak to Włosi sobie wyobrażali. Jedynie wielki reżyser Mamoulian nie mógł się powstrzymać od wyrażenia „komplementu“ pod adresem Włochów. Ukazał się wtedy dopiero pierwszy wielki film narodowy, „Scypion Afrykański“. Na pytanie więc reżyserów włoskich, jak on ten film ocenia, Mamoulian odrzekł: „To jest całkiem wielkie dzieło, bo pomyśleć tylko, że w tym filmie naprawdę brało udział 20.000 autentycznych statystów, podczas kiedy nawet taki Cecil B. de Mille pokazuje masy jedynie przy pomocy trzystu statystów...“ Nie połapali się Włosi na tej odpowiedzi i skwapliwie przedrukowali „uznanie“ wielkiego znawcy X Muzy. Protagonistą wspomnianego filmu nie jest zgoła żaden artysta. Główną swą rolę zawdzięcza temu, że przypomina z wyglądu i ruchów jedną z wielkich osobistości współczesnych Włoch. Gdy wynajmowałem mieszkanie, gospodyni pokazała mi przede wszystkim łóżko, mówiąc z dumą: „Spała na nim Scypion Afrykański“. Jedno trzeba przyznać, że ci, którzy tym wszystkim kierują, wiedzą jak ludowi zaimponować.

Ostatnio ukazały się dwa nowe filmy historyczne, pod tytułem „Kondotierzy“ oraz epos z czasów powstania Garibaldi. W pierwszym rządzie mają te obrazy Włochów zagrząć do wielkich czynów, przypomnieć im heroiczne wyczyny ich przodków, urobić z nich nieustraszonych rycerzy. Malateste rabował i kradł, to prawda, ale wybudował świątynię w Rimini. Niech Włosi nauczą się zabijać, ale świat ocala od bolszewizmu. Nasze „Cinecittà“ — mówi przewodnik — to nie żadna fabryka snów — to coś wręcz przeciwnego. Nasza produkcja filmowa zmierza do tego aby swymi obrazami — czy wszystkich otworzyć na cywilizację i kul-

ARTUR ELOESSER

Z prasy szwajcarskiej dowiadujemy się, że o negdaj zmarł w Berlinie w 68 roku jeden z najwybitniejszych niemieckich krytyków dr Artur Eloesser. „Jüdische Rundschau“ teraz nie wychodzi, dlatego wiedzieć nie możemy, wśród jakich okoliczności zmarł człowiek, który obok Alfreda Kerra przez długie lata wywierał olbrzymi wpływ na życie umysłowe i teatralne Berlina. W ostatnich latach życia był Eloesser krytykiem teatralnym „Jüdische Rundschau“. Artur Eloesser nigdy wprawdzie nie wypierał się swego żydostwa, ale Żydem narodowym stał się dopiero w ostatnich latach życia.

Urodził się w roku 1870 w Berlinie, jako syn średnio zamożnej żydowskiej rodziny mieszczańskiej. Studiował na uniwersytecie berlińskim germanistykę i był jednym z ulubionych uczniów sławnego profesora Erika Schmidta, słynnego biografa Lesinga. Seminarium prof. Schmidta było prawdziwym laboratorium teatralnym, a z grona jego uczniów wyszedł nie jeden znakomity teatrolog niemiecki. Młody dr Artur Eloesser poświęca się krytyce teatralnej, wchodząc w roku 1899 do sztabu redakcyjnego „Vossische Zeitung“ jako krytyk teatralny. Na tym stanowisku pozostał do roku 1913, w którym to roku ofiarowano mu stanowisko dramaturga jednego z czołowych teatrów berliń-

skich, mianowicie „Teatru Lessinga“, którego twórcą był jeden z największych reżyserów naszych czasów Otto Brahm. W roku 1921 staje się dyrektorem „Schutzverbandu Deutscher Schriftsteller“, a od roku 1928 aż do wybuchu hitleryzmu jest znowu krytykiem teatralnym „Vossische Zeitung“. Gdy hitlerizm doszedł do władzy, traci Eloesser swą placówkę i siłą rzeczy, nie mogąc pozostać bezczynnym, staje się obok bawiącego obecnie na emigracji rabina berlińskiego dra Prinza jednym z organizatorów żydowskiego „Kulturbundu“.

Eloesser wyszedł ze sfery zasymilowanej inteligencji żydowskiej, dla której żydostwo było tylko jakimś mglistym wspomnieniem, a przymusowy powrót do żydostwa nie był jednak dla niego, jak dla wielu Żydów jego sfery tragedią. Złota łata, którą mu hitlerizm narzucił, zmusiła go do rewizji całego życia. Na łamach „Jüdische Rundschau“ ogłasza dalszy ciąg swej autobiografii, którą swego czasu wydał jeszcze w roku 1920 p. t. „Die Strasse meiner Jugend“. W roku 1920, kiedy wyszły te szkice berlińskie, Artur Eloesser tylko mimochodem wspomina o swym żydostwie, ale w latach 1935 i 1936 pisze inną zupełnie swą autobiografię. Pisze ją już jako Żyd, szukający łączności z żydostwem i znajdujący w żydostwie właśnie ostatnią ostoję swego życia.

Artur Eloesser był człowiekiem gruntownie wykształconym. Umysł jasny, nieulegający łatwemu hipnozowi frazesu nacjonalistycznego, ma

przede wszystkim zrozumienie dla tak bogatej w odcienie kultury francuskiej, której poświęca pierwsze swoje dzieło p. t. „Literarische Porträts aus dem modernen Frankreich“. Interesuje go jednak głównie teatr, a temu swemu zainteresowaniu składa daninę w postaci pięknej monografii o Elżbiecie Bergner i w wydaniu „Listów“ młodego Kainza, poprzedzonych wnikliwym studium o tym wielkim aktorze niemieckim. Głośną jest też jego monografia poświęcona Tomaszowi Mannowi, która chociaż ogłoszona została w roku 1925, zawiera dotychczas najlepszą może analizę twórczości największego pisarza niemieckiego naszych czasów.

Sztandarowym jednak dziełem Eloessera jest dwutomowa „Historia literatury niemieckiej“, która czyta się jak fascynujący dramat myśli niemieckiej. Ostatnim jego dziełem jest studium historyczne pt. „Von Ghetto nach Europa“, które to studium poświęcił głównie postaci Mojżesza Mendelssohna.

Jako pisarza cechuje go nie tylko wiedza głęboka, ale styl przejrzysty, daleki od wszelkiego patosu, ale pełen plastyki i wyrazistości. Jego recenzje teatralne pełne dobrotliwego humoru, odznaczały się zawsze zrozumieniem młodego pokolenia, czym się tak bardzo różnił od swego rywala Alfreda Kerra, który był jego rówieśnikiem, albowiem ukończył niedawno 70-ty rok życia. Obaj, tj. Eloesser i Kerr, przez długie lata byli niejako dyktatorami teatru niemieckiego.

M. K.

ture grecko - łacińsko - faszystowską". Pragnę jeszcze zaznaczyć, że pierwsze rodzime filmy robiły jeszcze pewne wrażenie, późniejsze — mniejsze. Ostatnio Rzymianie omijają kinoteatry, które wyświetlają filmy krajowej produkcji. Biedna X Muza. Włochom się dotychczas nie udało. I filmy amerykańskie, i nowe domy włoskie budowane na sposób amerykański, czy li okrzykane „novecento“ ostają się w Italii mimo hasła autarkii. Ale wracajmy do naszego Kino-Miasta.

* * *

„Cinecitta“ rozciąga się na przestrzeni 2 km. kwadratowych. Otoczona jest wysokim murem. Ma się początkowo wrażenie, że są to jakieś obiekty wojskowe, a kiedy się dostrzeże słupy sterczące zza muru z reflektorami na szczytach, wydaje się, że za murami kryje się lotnisko. Wewnątrz — długie aleje, ogrody, sadzone palmy, piaski i oazy, forte i koszary wojska kolonialnego. Olbrzymie budynki z rekwizytami i dekoracjami, kancelarie, pracownie, mieszkania prywatne. Młody adept filmowy z ukończoną szkołą reżyserską, (niedawno w Rzymie założoną) tłumaczy mi, że robi się teraz gorączkowe przygotowania do szeregu monumentalnych filmów. Miejsce akcji A. O. I. — Afryka orientalna włoska. Treść: Walka i heroizm, śmierć czarnym, chwała ojczyźnie. Gorzej przedstawia się sprawa z aktorami, bo tych znowu nie ma tak wielu, ale można sobie jakoś poradzić. Benjamino Gigli śpiewa w filmach niemieckich, a z artystami niemieckimi będzie się kręcić włoski film. No dobrze, — powiadam — ale to już znowu nie autarkia. Włoch mierzy mnie z politowaniem i mówi: „Jakto nie? To jest samowystarczalność faszystowska“. Koło nas przechodzi „Arab“ z czarną kędzierzawą brodą i białym burnusem. Porozumiewa się z towarzyszem w języku niemieckim, obok odaliska nuci marsza Wagnera, właśnie przechodzi młodzieniec przybrany w mundur S. S. ze swastyką na ramieniu. Domyślam się tedy treści tego wkrótce mającego się ukazać filmu: Ocalenie Europy przed czerwonym niebezpieczeństwem, i Arabów. Miejscem akcji będzie cały świat...

* * *

Wychodzę z Kino-Miasta. Wygląda ono jak jakaś olbrzymia forteca. Jeszcze raz spoglądam na nieprzebyty mur. Wszystko, co ma wyjść stąd ma być niespodzianką, ma świat olśnić jak rakietą...

Sala Hellmanówna **Sacher Tepler**
Rzeszów Bielsko
zaręczeni w lutym 1938 r.
Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

TO I OWO

B. Shaw reguluje swój domek i pracę podług słońca

Słynny angielski pisarz, którego dowcip i ironia stały się przysłowiowymi, Bernard Shaw — wpro wadził ostatnio w życie nowy swój pomysł. Oto na obszernej polanie parku swej posiadłości kazał wybudować mały domeczek, rodzaj altany o wielkich oszklonych oknach w jednej ze ścianek. Domek ten można obracać na wszystkie strony. — Shaw pracuje teraz tylko w nim i nastawia go stale tak, żeby cały mały pokójka zalany był światłem słońca. Praca w pełnym świetle słońca — to więc nowa pasja Shaw'a, który twierdzi, że i jego inwencja pisarska i ochota do pracy jest większa w tym „solarium“.

Pasazerowie „na gapę“ lubia jeździć koleją

Na zebraniu ogólnym akcjonariuszy kolei indyjskiej Bengal and Worth Western Railway sensację.. niemilą wywołał raport prezesa rady nadzorczej plk. Graney, w którym dyrekcja kolei stwierdza, iż w ubiegłym roku na różnych liniach przyłapano „tylko“ 315.247 pasażerów bez biletów. Czyni to prawie 900 pasażerów na „gapę“ dziennie. Na skutek takiej „frekwencji“ straciła kolej z górą 200.000 rupij. Ilu pasażerów jadących bez biletów nie udało się kontrolerom przyłapać, o tym raport nie mówi.

Po wyratowaniu Papaninowców

Krenkiel chorował na krze lodowej nie wiedząc o tym.

Jak donoszą dowódcy „Tajmiru“, „Murmania“ i „Jermaka“, uratowani członkowie grupy Papanina widocznie odzwyczaili się od towarzystwa ludzi. Na zadawane pytania odpowiadają mętnym uśmiechem. Oczy wszystkich, zwłaszcza Szirszowa, zdradzają przemęczenie. Od 1 lutego, t. j. od chwili, gdy kra ich zaczęła się kruszyć, Papaninowcy spalili tylko chwila mi. W ostatnich dniach, gdy pomoc była już blisko, nie spali wcale. Przygotowywali się do opuszczenia kry.

Ciekawe szczegóły podają korespondenci pism moskiewskich, będący na pokładzie „Jermaka“ i „Murmania“. Ostatnio lekarz okrętowy badał stan zdrowia Papaninowców. Wypytywał też o zdrowie ich podczas pobytu na krze lodowej.

— Kto z was był chory na lodowcu?

— Chory? Nikt, wszyscy byliśmy zdrowi.

Lekarz nie zadowolilił się taką odpowiedzią. Stawiał dalsze pytania. Ostatecznie okazało się, że podczas pobytu na krze lodowej lekko chorował radiotelegrafista Krenkiel. Zbadawszy go, lekarz skonstatował:

— Towarzyszu Krenkiel, na krze lodowej chorowaliście na zapalenie płuc, ale tego nawet nie zauważyliście..

Zdrowie czterech Papaninowców było wprost fenomenalne. W obszernej jadalni „Jermaka“ wywiązał się na ten temat nawet spór. Lekarz Czeczulin twierdzi, że przyczyną doskonalnego zdrowia Papanina, Krenkiela, Szirszowa i Fedorowa było to, że używali witaminowych koncentratów. W ten sposób stali się odpornymi na wszelkie zarazki chorobotwórcze. Zapatrywań takich nie podzielał prof. Schmidt. Jest on zdania, że główną rolę odgrywały nie witaminowe koncentraty, ale zupełnie czyste powietrze w arktydzie i regularna praca fizyczna.

Podczas pobytu na krze lodowej Papaninowcy siłą rzeczy zaniedbywali swe włosy. O goleniu nie mogło być mowy. Fedorow miał na karku prawdziwą grzywę, którą zakrył kołnierzem płaszcza. Dopiero na okręcie mieli sposobność uporządkować swą garderobę i zmienić swój wygląd.

CZWARTEK, 3 marca.

KRAKÓW 6.15 Audycja poranna; 11.15 „Wileńszczyzna w tańcu i pieśni“, poranek muzyczny dla szkół powszechnych; 11.40 Fragmenty ze symfonii (płyty); 11.57 Sygnal czasu, hejnal; 12.03 Audycja południowa; 13 Audycja dla dzieci wlejskich w opr. Toll Rettlingerowej; 13.45 Muzyka z płyt; 14.45 Wiadomości bieżące; 14.50 Muzyka z płyt; 15.10 „Lektura poobiednia“: „Widzenie z ojcem“ fragment z pow. Zbigniewa Unłowskiego „20 lat życia“, czyta Jądwiaga Koplikowska; 15.25 Lokalne wiadomości gospodarcze; 15.30 Z Warsz.: wiadomości gospodarcze; 15.45 „Wędrowniki muzyczne“ audycja dla młodzieży w opr. Zofii Ławęskiej; 16.15 utwory charakterystyczne i intermezza w wykonaniu Orkiestry wojskowej pod dyr. Z. Grabowskiego 16.50 Pogadanka aktualna; 17 „Wylegarnie ryb na Pomorzu“ reportaż wygł. dr. Wł. Kulmatycki; 17.15 „Claude Debussy“ — Wyk.: St. Zawadzka (Splew), Z. Lisicki (fort.); 17.50 Poradnik sportowy i wiadomości sportowe; 18.10 Lokalne wiadomości sportowe; 18.15 Pieśni szkockie L. v. Beethovena, w przekładzie Gustawa Wolfa, w wyk.: L. Kozorówny (spiew), J. Pruszyńskiej (fort.); St. Mikuszewskiego (skrz.); J. Makowicza (wiol.); 18.40 Dokąd Jechać w święto? 18.45 „Skrzynka techniczna“ w opr. inż. J. Lenkowskiego; 18.55 Program na dzień następny; 19 Klasyczny Teatr Wyobraźni: premiera słuchowiska „Powrót Odysseusza wg Homera w opr. Ireny Parandowskiej; 19.35 „Miniatury kameralne“ w wyk. Trła salonowego; Irena Lipczyńska — fort., K. Halpon — skrz., Piotr Pazencyczka — wiolonczela; 19.55 Pogadanka aktualna; 20.05 „Raz to mało“ wspomnienia muzyczne z lutego — w przerwie o godz. 20.45 dziennik wieczorny i podadanka aktualna; 21.45 „Epopoia powstania styczniowego“ („Kuznia“ Chojnowskiego), szkic liter. Antoniego Nowaka; 22 Koncert kameralny. W programie: muzyka francuska. 22.50 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego, przegląd prasy i komunikat meteorologiczny; 23 Muzyka z płyt.

WARSZAWA 6.15 p. Kraków; 18.10 Skrzyżka ogólna — dr. Stępowski; 18.25 Audycja dla młodzieży wlejskiej; 19 p. Kraków; 23.30 Płyty.

LWÓW 6.15 p. Kraków; 13.45 Komunikat Lwowskiej Izby Rolniczej; 13.50 Płyty; 14.55 Głędka lwowska; 15 Gawęda regionalna; 15.25 Wiadomości bieżące; 15.30 p. Kraków; 18.10 „Kołomyja“ — pogad.; 18.20 Młodzież lwowska przed mikrofonem; 18.40 „Listy i programy“ dyr. Petry; 18.50 Wiadomości sportowe lokalne; 18.55 p. Kraków; 23 „Z albumu speakera“.

KATOWICE 6.15 p. Kraków; 13 Koncert żyweć; 13.15 Płyty; 14.25 Wiadomości bieżące; 14.35 Płyty; 14.45 p. Kraków; 18.45 Lekcja języka polskiego; 19 p. Kraków.

ŁÓDŹ 6.15 p. Kraków; 14 Koncert żyweć; 15 „Jak spędzić święto“ 15.05 O wszystkim po troszku; 15.10 Płyty; 15.27 Łódzkie wiadomości gieldowe; 15.30 p. Kraków; 18.40 Pogadanka społeczna; 18.55 p. Kraków.

PROGRAM ZAGRANICZNY

WIENIEN 12 Koncert symfoniczny; 17.20 Holenderakie Pieśni ludowe; 19.50 Nowe piosenki wiedeńskie; 20.25 „Das Fraulein Paradies“ — słuchowisko Politzera; 22.20 Muzyka taneczna.

RZYM 17.15 Koncert wymienny włosko-brazylijski; 21 Tr. z Teatru: „Cyganki“ — opera Pucciniego.

LYON 21.30 „Lohengrin“ — opera Wagnera.

STRASBURG 18 Aud. dla dzieci; 21.30 „Cozi fan tutto“ — opera Mozarta.

RADIO PARIS 18 Teatr wyobraźni; 21.30 Tr. z Opery: „Madame Butterfly“ — opera Pucciniego.

DROITWICH 20.20 Brytyjskie melodie filmowe; 21 Music-Hall (tr. z teatru); 22.20 „Eksproa rytmiczny“ — humor, piosenki, melodie taneczne; 23.20 Koncert.

BUDAPESZT 17.30 Koncert ork. wojskowej; 19 Muzyka cygańska; 21.15 Sonaty fortep. Beethovena w wyk. E. Dohnany'ego; 22.05 Muzyka jazzowa; 23 Koncert ork. budapeszteńskiej.

AMERYKAŃSKI DYRYGENT I BELGIJSKA SPIEWACZKA W KONCERCIE TRANSMITOWANYM PRZEZ RADIO

Dnia 4 marca o godz. 20 transmituje Polskie Radio z sali Filharmonii Warszawskiej koncert symfoniczny, którym dyrygować będzie znany kapelmistrz amerykański, pochodzenia rosyjskiego, Emil Cooper. Poza sławnym dyrygentem wezmą udział w koncercie soliści: belgijska śpiewaczka Flora Moulart-Maas i skrzypek polski, Wacław Kochański. Program obejmuje utwory Debussy'ego, Salustiana, Ravela, Duparca, Francka, de Falli i Chabrier'a.

„SZLAKIEM ROZSPIEWANEJ WŁÓCZĘGI“ NA FALI RADIOWEJ

W piątek, dn. 4 marca, o godz. 17.15 nadaje Rozgłośnia Krakowska na fal ogólnopolskiej pogodną audycję rozrywkową p. t. „Szlakiem rozspiewanej włóczęgi“, w opracowaniu Wł. Krzemlińskiego. Będą to piosenki amerykańskiego trampa, a więc rodzaj lekkich melodii, u nas zupełnie nie znanych. Wykona je śpiewak Czesław Sager-Czaja, który przez wiele lat mieszkał w Ameryce wraz z swym stałym akompaniatorem Ryszardem Frankiem.

Mają węża w kieszeni...

Jak podaje „Daily Herald“, milionerzy angielscy starają się ukryć przed urzędami skarbowymi część swoich dochodów. Zdaniem dziennika londyńskiego, udaje się im to w sporym stopniu — gdyż pozbawiają skarbu państwa 15 milionów funtów szl. podatków rocznie. Odbywa się to w ten sposób, iż bogacze zakładają przedsiębiorstwa handlowe w tych krajach, gdzie podatki dochodowe są niskie lub żadne, np. w Luksemburgu, Szwajcarii, Liechtensteinie, Monaco, Nowej Szkocji, Indiach Zachodnich, W księstwie Monaco np., gdzie podatek dochodowy w ogóle nie istnieje, towarzystwa handlowe angielskie reprezentują kapitały w sumie około 140 milionów funtów (3 miliardy zł). Podobno minister skarbu W. Brytanii ma poruszyć te kwestie w parlamencie.

Miliony analfabetów w Ameryce

Zdawałoby się, że przy bogactwie i rozwoju szkolnictwa w Stanach Zjednoczonych nie ma i nie powinno być analfabetów. Rzeczywistość wygląda jednak inaczej. Bo oto, jak stwierdza według ścisłych danych dr Lewis R. Alderman, dyrektor Works Progress Administration, USA liczą okrągło 10 milionów dorosłych obojga płci, nie umiejących czytać i pisać. Inaczej mówiąc, co jedenasty Amerykanin jest analfabetą. Z tej liczby 10 milionów tylko trzecia część to cudzoziemcy z pochodzenia. Przy przeprowadzanych pod nadzorem dra Aldermana w New Yorku doświadczeniach, okazało się, że 260.000 mieszkańców tego miasta zalicza się do kategorii zupełnych analfabetów.

PRZEGLĄD GOSPODARCZY

Orzecznictwo w sprawach społecznych

Podajemy poniżej tezy ostatnich orzeczeń Sądu Najwyższego i Najwyższego Trybunału Administracyjnego z zakresu ubezpieczeń społecznych. — Orzeczenia cytowane są według zestawień PUS.

UBEZPIECZENIE ROBOTNIKÓW OD WYPADKÓW

Paragraf 1 i 6 austriackiej ustawy z 28 grudnia 1887 o ubezpieczeniu robotników od wypadków, (w brzmieniu ustawy z dnia 7 lipca 1921 Dz. Ust. Nr 65 poz. 413). Z założeń i treści powyższej ustawy wynika, że za wypadek w jej rozumieniu uważać należy każde zdarzenie, które zaistniało w związku z wykonywaniem pracy i spowodowało śmierć, bądź utratę zdolności do pracy, nie będąc następstwem samoistnej choroby, nie mającej z wykonywaną pracą żadnego związku. Bez znaczenia jest przy tym okoliczność, czy wypadek powstał samoistnie, czy też pracownik przyczynił się do tego swoją nieprzeornością, byleby zdarzenia, powodującego chorobę, uszkodzony nie spowodował sam rozmyślnie lub popełniając zbrodnię — stwierdzoną w drodze karno sądowej (SN z dnia 7 maja — 3 czerwca 1937 LC I 2514/36).

OBOWIĄZEK UBEZPIECZENIA KOMISJONERÓW

Art. 2 rozporządzenia Prez. Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 o ubezpieczeniu pracowników umysłowych. Starsi komisjonerowie są pracownikami, zatrudnionymi na podstawie umowy o pracę i jako tacy podlegają obowiązkowi ubezpieczenia w myśl art. 2 powyższego rozporządzenia. Ani pobieranie wynagrodzenia w formie prowizji, ani zezwolenie na zajmowanie się dowolną pracą prócz pracy na rzecz firm konkurencyjnych nie odbiera jeszcze danej osobie charakteru pracownika zatrudnionego na podstawie umowy o pracę. Podobnie również brak określenia na wykonywanie pracy nie wyklucza sam przez się faktu istnienia zależności danej osoby (od pracodawcy), będącej istotną cechą umowy o pracę. Stwierczenie w umowie, że stron nie łączy stosunek pracy, pozbawione jest znaczenia prawnego, o charakterze stosunku prawnego decyduje bowiem treść umowy, nie zaś nazwa nadana temu stosunkowi przez strony (NTA z dnia 30 listopada 1937 r. L. rej. 3611/36 — 3618/36).

OZNACZENIE KOŃCOWEGO TERMINU STOSUNKU SŁUŻBOWEGO.

Art. 1 i 28 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dzien. Ustaw Nr. 35, poz. 323). Oznaczenie w umowie o pracę przy jej zawarciu końcowego terminu stosunku służbowego nie jest „wypowiedzeniem“ umowy i nie może

rodzić skutków prawnych rzeczywistego wypowiedzenia. Zrzeczenie się przez pracownika jego praw przy zawarciu umowy o pracę jest bezskuteczne (SN z dnia 20 września 1937 LC III 1527/35).

SPRAWA KARNA PRACOWNIKA A ROZWIĄZANIE UMOWY PRACY

Art. 1, 3, 9, 39 rozporządzenia Prez. Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dziennik Ustaw Nr 35, p. 323). Samo wyłączenie sprawy karnej nie przesądza jeszcze kwestii winy pracownika i nie upoważnia pracodawcy do natychmiastowego rozwiązania umowy, jak również nie pozbawia pracownika prawa do dochodzenia roszczeń, wypływających z umowy i ustawy w związku z bezprawnym jego zwolnieniem (SN z dnia 14 października 1937 LC I 1161/36).

WYPOWIADANIE UMOWY O PRACĘ W CZASIE CHOROBY PRACOWNIKA

Art. 29 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dziennik Ustaw Nr 35, poz. 323). Zakaz wypowiedziania umowy o pracę w czasie choroby pracownika dotyczy tylko okresu, w którym choroba uniemożliwia pracownikowi wykonywanie pracy umownej (SN z dnia 12 października 1937 LC II 961/37).

ZWINIENIE ZAKŁADU PRACY PRZEZ WŁADZĘ PAŃSTWOWĄ

Art. 33 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dziennik Ustaw Nr 35 — poz. 323). Nie zawinione przez pracodawcę zwinienie zakładu pracy przez władzę państwową — upoważnia pracodawcę do bezwzględnego rozwiązania umowy o pracę (SN z dnia 28 października 1937 LC II 1078/37).

PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIE ROBOTNIKA

Art. 20 rozporządzenia Prez. Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 o umowie o pracę robotników (Dziennik Ustaw Nr. 35 poz. 324). Wynagrodzenie za rozwiązanie stosunku pracy w przypadku, gdy robotnik, zatrudniony przez niepełne 6 dni w tygodniu, otrzymuje płacę, obliczoną w stosunku do ilości przepracowanych godzin, powinno być określone przeciętnie do zarobków pracownika w okresie poprzedzającym zwolnienie — a dostatecznym dla możliwości ustalenia takiej przeciętnej. Do uzyskania właściwej przeciętnej zarobków pracownika, wynagradzanego w myśl umowy za godziny pracy, należy uznać za miarodajny okres czasu 3 miesięczny, poprzedzający zwolnienie. (SN z dnia 14 maja 1937 LC 2465/36)

Skąd przywozimy i dokąd wywozimy?

Rok 1937 przyniósł znaczne zwiększenie eksportu do krajów europejskich, jak i pozaeuropejskich. Wywóz do państw europejskich osiągnął wartość 650.262 tys. zł., wobec 868.938 tys. zł. w roku 1936, wzrósł więc o 81.324 tys. zł. Do krajów pozaeuropejskich wywieziono towarów za 245.289 tys. zł. wobec 157.308 tys. zł., co oznacza wzrost o 87.981 tys. zł.

W silniejszym jednak stopniu wzrósł import z obu grup państw, z europejskich o 151.001 tys. zł. (z 650.963 do 801.964 tys. zł.), z pozaeuropejskich o 99.852 tys. zł. (z 352.482 do 452.334 tys. zł.)

Podczas gdy bilans handlowy z państwami europejskimi kształtował się dla nas korzystnie, to z pozaeuropejskimi wykazywał wysokie saldo ujemne. Zauważyć przy tym należy, że także z pierwszą grupą Polska zakończyła rok sprawozdawczy znacznie słabiej, niż poprzedni. Bilans za rok 1937 z państwami europejskimi zamknął się saldem dodatnim w kwocie 148.298 tys. zł. wobec 217.975 tys. zł. w roku 1926, a z państwami pozaeuropejskimi saldem ujemnym w wysokości 207.045 tys. zł. wobec 195.174 tys. złotych.

Największym odbiorcą była Anglia, która sprowadziła za 219.2 mln. zł. towarów z Polski wobec 221.6 mln. zł. w roku 1936. Drugie miejsce zajęły Niemcy (167.4 wobec 145.3 mln.), trzecie Stany Zjednoczone A. P. (100.9 wobec 67.3 mln. zł.).

Do tych trzech państw wywieziono więc razem towarów za 489 mln. złotych, co stanowi około 41 proc. globalnego eksportu. Na czwartym miejscu figuruje Szwecja, na piątym Belgia, na szóstym Holandia, na siódmym Austria, na ósmym Włochy etc.

W roku sprawozdawczym spadł eksport do Anglii, Belgii, Danii, Grecji, Hiszpanii, Jugosławii na Litwę, do Szwajcarii, Turcji, Rosji Sowieckiej, Kanady, natomiast zwiększył się do wszystkich innych krajów. Szczególnie silny wzrost wywozu zaznaczył się do Włoch, Niemiec, Szwecji, Argentyny, Brazylii, Chin, Egiptu, Indji Brytyjskich i Holenderskich, do Japonii, Palestyny, Persji i do Stanów Zjednoczonych A. P.

W imporcie polskim dominują również te same 3 państwa, które są największymi odbiorcami, tylko porządek jest nieco odmienny. Pierwsze miejsce zajmują Niemcy, które przywoziły do Polski towarów za 182 mln. złotych. Drugie miejsce przypada Anglii (149.2), a trzecie naszemu głównemu dostawcy bawełny, Stanom Zjednoczonym (149.1 mln.). Te trzy państwa przywoziły razem towarów za przeszło 480 mln. zł., czyli udział ich w ogólnym imporcie do Polski wynosił ca. 38.5 proc. Czwarte miejsce zajmuje Austria, piąte Holandia, szóste Belgia, siódme Indie Brytyjskie, ósme Czechosłowacja, dziewiąte Francja, etc.

Wzrost przywozu do Polski w roku 1937 wykaźwały wszystkie państwa europejskie z wyjątkiem Francji, Hiszpanii, Jugosławii, Szwajcarii i Z. S. R. R., które dość znacznie zredukowały import. Najbardziej zwiększył się import z Niemiec i Italii. W grupie państw pozaeuropejskich duży wzrost importu do Polski wykazują Stany Zjednoczone, poza tym wzrost przywóz ze wszystkich państw z wyjątkiem Australii, Nowej Zelandji i Urugwaju.

W roku sprawozdawczym posiadała Polska saldo aktywne w obrocie ze wszystkimi krajami europejskimi z wyjątkiem Bułgarii, Grecji, Islandii, Litwy, Niemiec, Turcji, Węgier i Rosji Sowieckiej. Natomiast w grupie państw zamorskich zdołała osiągnąć bilans aktywny tylko z Chiram, Japonią, Palestyną, Persją, Sjamem, Syrią i Urugwajem.

W dziedzinie unormowania i zaciesnienia naszych stosunków handlowych z zagranicą rok 1937 przyniósł poważne rezultaty. Zawarto nową umowę handlową z Niemcami, regulującą obroty towarowe na okres dwóch lat, podpisano traktat handlowy i nawigacyjny z Francją, regulujący stosunki handlowe z republiką i jej koloniami, zawarto układ clearingowy z Palestyną, uzgodniono obrót kompensacyjny - kontyngentowy ze Szwajcarią, uregulowano obroty gospodarcze i ruch turystyczny z Rumunią, podpisano układy handlowe z Węgrami i Turcją, oraz układ kontyngentowy i układ turystyczny z Italią.

Polska posiada obecnie umowy handlowe prawie ze ze wszystkimi krajami europejskimi oraz z licznymi państwami azjatyckimi, amerykańskimi i afrykańskimi. Wszystkie te umowy, które mają charakter bądź to traktatów handlowych, bądź też konwencji i układów, oparte są na klauzuli największego uprzywilejowania.

Niezależnie od tego, wskutek tendencji panujących na świecie, Polska musiała zawrzeć odpowiednie układy kontyngentowo - rozrachunkowe. Było to także konieczne ze względu na wprowadzenie w kwietniu 1936 r. kontroli nad obrotem dewizowym.

Monopol Tytoniowy bojkotuje Żydów!

(Zagos) Na ankietę rozeslaną przez Centralę Detal. i Drobnych Kupców w sprawie zawartych umów o sprzedaż wyrobów tytoniowych nadeszły dalsze odpowiedzi.

Dane odnoszą się w pierwszym rzędzie do tzw. mieszanych punktów sprzedaży. O liczbie wydanych koncesji na prowadzenie samoistnych sklepów z wyrobami tytoniowymi brak jeszcze materiałów.

Podajemy liczby o istniejących do zmiany przepisów, żydowskich i nieżydowskich punktów sprzedaży i liczby zawartych dotychczas umów przez zakłady sprzedaży Monopoli Tytoniowej z Żydami i chrześcijanami.

Brzeziny. Było 48 Żydów obecnie tylko 4. Na 27 chrześcijan otrzymało 26.

Zelechów. Na przeszło 50 żydowskich sprzedawców dotychczas zawiadomienie o przyznaniu

prawa sprzedaży tylko jeden Żyd. Było 6-ciu chrześcijan obecnie już otrzymało 18.

Krzemieniec. Na 71 dotychczasowych sprzedawców żydowskich zostało tylko teraz 8. Chrześcijan otrzymało koncesję 38, a było dotychczas 28.

Janów - Lub. Z 35-ciu Żydów został tylko 1, chrześcijan otrzymało 12, poprzednio było 10.

Krasnystaw. Otrzymał tylko 1 Żyd na 45 dotychczasowych. Z 18 chrześcijan zostało 16.

Ostrów - Siedl. Z 20 Żydów otrzymał tylko 1. Chrześcijan było dotychczas 4, obecnie otrzymało 6.

Kock. Ani jeden Żyd nie otrzymał dotychczas koncesji, a było 37. Chrześcijan otrzymało 11, było przedtem 6.

Myszków. Było 28 Żydów, obecnie tylko 2. — Chrześcijan było 13, otrzymało koncesję 29.

Jadów. Na 30 żydowskich sprzedawców został

DZIS, w kinie „WANDA”
po raz ostatni

tylko jeden. Koncesje otrzymało 5-ciu chrześcijan, przedtem trudniło się tym handlem również 5.
Wysokie - Litewskie. Ani jeden z dotychczasowych 31 sprzedawców żydowskich oje otrzymał jeszcze koncesji. Otrzymało natomiast 15 chrześcijan, podczas gdy było ich tylko 4.
Radziłów (bl.) Z 7-miu Żydów nie otrzymał jeszcze nikt. Na 6-ciu chrześcijan otrzymało 5-ciu.

Tylko na rok przedłużony będzie ryczałtowy wymiar podatku obrotowego

W tych dniach Min. Skarbu rozesało do izb przemysłowo-handlowych celem zaopiniowania projekt rozporządzenia o poborze ryczałtowanego podatku przemysłowego od obrotu w r. 1938.
Jak już donosiliśmy, rozporządzenie powyższe przedłuża na rok 1938 (tylko) ryczałtowy pobór podatku obrotowego od firm, które opłacały go w latach podatkowych 1936 i 1937. Zasady i wymiar podatku ryczałtowanego nie ulegają większym zmianom; płatnicy — jeśli obroty ich nie wzrosły o 25 proc. — pozostają w tych samych grupach wymiarowych. Bez zmiany pozostają również terminy płatności podatku ryczałtowanego, tryb odwołania i t. p.
Obecne rozporządzenie, pozostawiające ogólne zasady ryczałtu bez zmiany — odbiega od pierwotnych projektów samorządu gospodarczego, który proponował rozszerzenie zasięgu wymiaru ryczałtowego zarówno przez zastosowanie go do nowych kategorii płatników, jak i przez podniesienie górnej granicy obrotów, korzystających z wymiaru ryczałtowego. Przedłużenie ryczałtowego poboru podatku obrotowego w dotychczasowej formie i tylko na rok pozostaje niewątpliwie w związku z przewidywanymi ogólnymi zmianami struktury podatku obrotowego po przyjęciu t. zw. „małej reformy podatkowej”.

Stanowisko swoje wobec nowego projektu samorząd gospodarczy zakomunikuje Ministerstwu Skarbu w najbliższych dniach.

Przedłużenie układu kontyngentowego polsko-gdańskiego

W dniu 26 lutego rb. został przedłużony termin obowiązującego układu polsko-gdańskiego w sprawie udziału W. Miasta Gdańska w polskich kontyngentach przywozowych z terminem ważności umowy na rok, tj. do dnia 1 września 1939 r. Zaznaczyć tu należy, że moc ostatnio zawartej umowy w tej sprawie wygasa w dniu 31 sierpnia 1938 roku.

Poza tym umowa ustala, że przedstawiciele sfer gospodarczych Polski i Gdańska mają uzgodnić między sobą nieskontyngentowane udziały importowe Gdańska, celem ich modyfikacji i dopasowania do zmieniających się warunków w zakresie zapotrzebowania ludności gdańskiej oraz handlu gdańskiego, który, jak wiadomo, jako handel, osiadły w porcie polskiego obszaru celnego, jest traktowany pod każdym względem narówni z Gdynią i odgrywa w polskim imporcie duże znaczenie. W nowej umowie nie wprowadzono żadnych istotnych zmian.

Struktura handlu wewnętrznego

W związku z przeprowadzonymi na terenie całej Polski pracami nad strukturą handlu wewnętrznego, Izba Przemysłowo-Handlowa w Krakowie przeprowadza badania w zakresie wyrobów włókienniczych (wyroby wełniane, bawełniane i lniane), skórzaných (handel obuwaniem), żelaznych oraz w zakresie handlu węglem.

Zadaniem powyższych prac jest zbadanie istnie-

KOMUNIKATY:

- SEMINARIUM PROF. WALKOWSKIEGO we czwartek o godz. 8.30 w Klubie Syjonistycznym, Grodzka 71.
- ZW. „PRZYSZŁOŚĆ - HEATID”, Kołetek 6. Jutro, 4 bm. o godz. 20-ej odbędzie się referat dyskusyjny tow. dra N. L. Wolfa n. t. „Czy zdążamy ku monopartyjności w syjonizmie?”. Wstęp wolny.
- Z „EZRY CHALUCOWEJ”. Dziś we czwartek o godz. 8 wiecz. posiedzenie Sekcji Młodzieży, z udziałem kerowników org. w lokalu Grodzka 9.
- ZE ZWIĄZKU CHEMIKÓW ŻYDÓW W KRAKOWIE. W piątek, 4 marca 1938, o godz. 7.45 wieczorem, w sali „Wizo” (ul. Szewska 4) doc. dr Mathjson wygłosi odczyt p. t. „O teorii względności”. Wstęp wolny. Goście mile widziani.
- KOŚCIUSZKO I SZWECJA. W piątek, dnia 4 marca br. o godz. 18.30 (6.30 pop.) odbędzie się

FRED ASTAIRE - GINGER ROGERS
w filmie
„ZATANCZYMY”
a już od jutra

jących stosunków na rynku, wykrycie niedomagań ze stanowiska producenta, kupca i konsumenta, określenie wpływu karteli i innych organizacji przemysłowych na kształtowanie się cen, zbadanie rentowności poszczególnych przedsiębiorstw oraz przejawów nieuczciwej konkurencji.

Izba krakowska chcąc badaniom swym zapewnić jak największą wartość opiera je na bezpośrednich rozmowach z osobami zainteresowanymi oraz ich organizacjami. Okazało się bowiem, że wyniki osiągnięte drogą ankiet pisemnych nie dawały wystarczających wyników. Metody prac uzgadniane są na międzyizbowych konferencjach, co zapewnia jednokierunkowość badań.

Nowy wykaz przedmiotów powszedniego użytku

Rada Ministrów ustaliła nowy wykaz przedmiotów powszedniego użytku. Wykaz ten ma związek z rozporządzeniem, przekazującym sprawy aprowizacyjne ministerstwu rolnictwa. Ministerstwo rolnictwa ma czuwać nad zapewnieniem zaopatrzenia wymienione w wykazie przedmioty powszedniego użytku sił zbrojnych, ludności cywilnej oraz zwierząt gospodarskich. Piecza nad przemysłem spożywczym i nad obrotem przedmiotami powszedniego użytku pochodzenia roślinnego i zwierzęcego należy do min. roln., min. przem. i handlu i min. skarbu, Rada ministrów ustali zakres sprawowania tej pieczy przez każdego z wymienionych ministrów. Nowy dekret nie narusza kwestii administracji przemysłowej, handlowej i sanitarnej.

Wykaz przedmiotów powszedniego użytku obejmuje zboża, kasze, pieczywo, płatki krochmal, paszę, ziemniaki, warzywa, owoce, powidła, syropy, maki, kompoty, konserwy, oleje jadalne, cukier, wszelkie artykuły kolonialne, czekoladę, ocet, drożdże, mączki do pieczenia, wódki, wina, miodu, mięso, konserwy mięsne i wędliny, produkty ubojne, ryby wszelkiego rodzaju, nabiał każdy, sól jadalną, materiały tekstylne, wełniane, bawełniane, lniane, jedwabne, gotowe wyroby odzieżowe i bieliznę, obuwie, skóry, uprząż, futra, wszelkie artykuły opalowe, nawet gaz i elektryczność, mydło, wapno itp.

Wsteczne podwyżki opłat stemplowych

Samorząd gospodarczy rozpatruje projekty znieważowania przepisów o opłatach stemplowych. Projekty te przewidują m. in. obostrzenie walki z szczególnie często obserwowanymi nadużyciami przy sprzedaży nieruchomości. Urzędy skarbowe będą miały prawo przeprowadzania szacunku wartości rzeczywiście sprzedanych nieruchomości w ciągu trzech lat od dokonanej transakcji. W razie ustalenia różnicy szacunku i uniknięcia opłat stemplowych, nakładane będą podwójne opłaty karne wraz z kosztami ekspertyzy.

Najwspanialszy film sezonu. — Film humoru, piosenki i tańca
UBOSTWIANA
w rol. głów.:
MARTA EGGERTH
FRITS DONGEN - LUCY ENGLISH
HANS MOSER - PAWEŁ HÖRIGER

KRAKOWSKA GIEŁDA ZBOZOWA
KRAKÓW 2. 3. Pszenica 80% ziarn. szklist. 29.50 — 30, jednolita (dworska) czerw. 27.75 — 28, biała 27.75 — 28, zbierana (targowa) 27.25 — 27.50, żyto jednolite (dworskie) 21.75 — 22, zbierane (targowe) 21.20 — 21.40, jęczmień jednolity (dworski) 21 — 22, przemiałowy 18.75 — 19, pastewny 18.50 — 18.75, owies jednolity (dworski) 22.50 — 23.15, zbierany (targowy) 20.25 — 20.75, zadeszczony 19.75 — 20, mąka pszenna 0.30% 43.25 — 45.25, 0.50% 42 — 43.25, 0.45% 38.50 — 39.50, razowa 0.95% 31.50 — 32, 30-65% 36.50 — 37.25, 50-65% 30.50 — 31.50, pastewna 17.50 — 17.75, mąka żytnia z okr. krakowskiego 0.50% 33.50 — 33.75, 0.65% 32 — 32.25, razowa 0.95% 20 — 26.25, 50-65% 22.50 — 23, mąka żytnia z okr. poznańskiego 0.50% 34 — 35 0.65% 32.50 — 33.

POZNANSKA GIEŁDA ZBOZOWA
POZNAŃ 2. 3. Ceny orientacyjne: łubin złoty 14 — 15, łubin niebieski 13.50 — 14, gorczyca 34 — 36, pszelot 165 — 110, makuchy lniane w tafiach 20.75 — 21.75, makuchy rzepakowe w tafiach 16.75 — 17.75, makuchy słonecznikowe w tafiach 19.75 — 20.75, śrut sojowy 23.50 — 24.50, wszystkie gatunki słomy minus 15 groszy. — Reszta notowań bez zmiany. Tendencje i obroty: pszenica 146 — upokojna, żyto 567 — spokojna, jęczmień 270 — słaba, owies 30 — lekko snłkowa.

GIEŁDA WARSZAWSKA
WARSZAWA 2. 3. Kursy zamknięcia: Akcje: Bank Polski 113 — 112 1/4, Norbilln 79 1/4, Cukler 36 1/4, Starachowice 39 1/4 — 39 1/4, Węgiel 32 1/4 — 32. Tendencja słabsza.
Papieru procentowe: 3% premłowa póż. inwestycyjna I. em. 83.75, II. em. 84, 3% premiowa póż. inwestycyjna seryjna I. em. 93 1/4, II. em. 95 1/4, 5% póż. konwersyjna 68.38, 5% póż. konwersyjna kolejowa 67.25, 4% póż. konsolidacyjna grube 67 1/4 — 68, drobne 67, 4% póż. dolarowa (dolarówka) 42.50, 4 1/4% póż. wewnętrzna grube 68.38 — 66. Tendencja słabsza.
Listy zastawne Banku Gospodarstwa Krajowego oraz Bku Rolnego bez zmiany.
Dewizy: Belgia 898.65 — 89.33, Holandia 294.95 — 294.21, Kopenhaga 118 — 117.70, Londyn 26.44 — 26.37, Nowy Jork czek 6.26 1/4 — 5.25 1/4, Nowy Jork telegraficzny 5.27 — 5.27 1/4, Oslo 132.95 — 132.62, Paryż 17.15 — 17.04, Praga 18.51, Sztokholm 136.54, Szwajcaria 122.30 — 122, Berlin 213.07 — 213.01. Tendencja ntrzymana.

GIEŁDA ZURYCHSKA
ZURYCH 2. 3. Kursy zamknięcia: Dewizy: Paryż 14.04, Londyn 21.61 3/8, Nowy Jork 4.30 5/8, Bruksela 73.13, Mediolan 22.61, Amsterdam 241.05, Berlin 174.30, Sztokholm 111.35.

LONDYŃSKA GIEŁDA METALI
LONDYN 2. 3. Cynk 14 3/8 — 7/16, 14 5/8, — 11/16, cyna 15 1/4 — 5/8, 130 — 1/4, stralita 188 1/4, ołów 15 6/16 — 1/8, 15 1/4 — 9/16, miedź 40 1/4 — 5/16, 40 1/4 — 9/16, elektrolit 44 — 44 1/4, złoto 139.10.

Litwa potępia antysemityzm

Kowno Z. A. T. W wywiadzie, udzielonym specjalnemu korespondentowi Żydowskiej Agencji Telegraficznej, minister spraw wewnętrznych gen. Julius Caplikas zaprzeczył twierdzeniom, jakoby ostatnia zmiana konstytucji litewskiej mogła się przyczynić do naruszenia w czymkolwiek praw mniejszości żydowskiej na Litwie. Żydzi w innych krajach — oświadczył minister — nie powinni się niepokoić o los ludności żydowskiej w naszym kraju. Nowa konstytucja w niczym nie zmienia stanu prawnego Żydów. Także w przyszłości tolerancja i równouprawnienie będą podstawowymi zasadami stosunku państwa do mniejszości narodowych. Bardzo wysoko cenimy udział Żydów w odbudowie republiki litewskiej i ugruntowaniu jej niepodległości. Zmieniając konstytucję, bynajmniej nie było intencją rządu ugodzić w mniejszości. Konstytucja zresztą niedwuznacznie przewiduje, że wszyscy obywatele są równi wobec prawa i że prawa obywatela nie mogą ulec uszczupleniu ze względów narodowościowych czy

wyznaniowych.
Także w przyszłości, jak i dotychczas, popierać będziemy z budżetu państwowego szkolnictwo żydowskie i żydowskie instytucje opieki społecznej. Prezydent Smetona — także w ostatnim czasie — wielokrotnie podkreślił przyjazne uczucia, łączące naród litewski z żydowskim. Jesteśmy kategorię przeciwni polityce antysemitycznej, uprawianej w niektórych krajach. Żydom litewskim żadna krzywda się nie stanie — to jest pewne. Nie należy zresztą stawiać wszystkiego na redakcję konstytucji. Wiemy przecie dobrze, że w innych krajach, których konstytucje poręczają prawa mniejszości żydowskiej, stan prawny ludności żydowskiej jest opiekany. Ważne jest, jak rząd traktuje obywateli żydowskich, i pod tym względem miarodajna jest dla nas okoliczność, że stosunki litewsko-żydowskie na naszej ziemi są od wieków najbardziej przyjazne. Ta 700-letnia przyjaźń jest faktem, którego żadna konstytucja nie może poddać rewizji. Żydzi litewscy zachowują pełne prawo do pielęgnowania własnego życia narodowego, kulturalnego i społecznego, i wszystkie możliwości własnego rozwoju pozostają — jak zawsze — zastrzeżone.

w salę wykładowej YMCA, Krowoderska 8 wykład p. K. G. Feilenjusa ze Sztokholmu na temat: „Kościszko i Szwecja”. Wstęp wolny

DZIŚ we czwartek 3 marca 1938 wszyscy bawią się na
**REPREZENTACYJNEJ
 ZABAWIE MEDYCYNY**
 w salach Dancingu „Cyganeria“
 Orkiestra Henryka Golda Liczne atrakcje

Zgłoszenia list kandydatów na XIX Konferencję Krajową

Egzekutywa Organizacji Syjonistycznej przypomina, iż z dniem 4 marca upływa ostateczny termin wnoszenia list kandydatów w miejscowościach, w których mają się odbyć wybory proporcjonalne.

Równocześnie przypomina się, iż zgodnie z 10 art. Ordynacji Wyborczej listę kandydatów

w miejscowościach o 3—4 mandatach ma poprzeć 10 wyborców, w miejscowościach o 5—9 mandatach — 15 wyborców, zaś w miejscowościach o 10 i więcej mandatach — 20 wyborców, przy czym do listy kandydatów należy załączyć oświadczenie zgody kandydatów.

Groźny zbir w obliczu szubienicy

Jak wygląda sprawa bandyty żelaznego?

Akta bandyty Żelaznego nie wróciły jeszcze z Sądu Najwyższego do Krakowa. Jak wiadomo, Sąd Najwyższy zatwierdził wyrok śmierci, wydany przez tutejszy sąd przysięgłych. Obecnie procedura przewiduje, iż akta winny być przesłane z powrotem do Sądu Okręgowego w Krakowie, który z urzędu prześle je wraz z prośbą o ułaskawienie do kancelarii cywilnej P. Prezydenta Rzplitej. Po załatwieniu podania przez kancelarię cywilną P. Prezydenta, akta wracają do Krakowa. W razie odrzucenia pro-

śby o ułaskawienie, Sąd Okręgowy przekazuje akta prokuraturze. Następnym i ostatnim etapem sprawy — jest egzekucja.

Jak widać z powyższego, dni Żelaznego nie są jeszcze policzone. Dotychczas skazany na śmierć bandyta jeszcze nie wie o zatwierdzeniu kary przez Sąd Najwyższy. Władze więzienne oszczędzają mu na razie tej wiadomości. Niemniej Żelazny zdaje się nie łudzić co do losu, który go czeka. Najlepiej bowiem zna ogrom swej winy...

echa. Zarząd miejski — jak to w swoim czasie donosiliśmy — zwrócił się do p. Wojewody z prośbą o zbadanie tych zarzutów. Ponadto — jak słyhać — w ostatnich dniach Zarząd Miejski przekazał sprawę tę Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej z wnioskiem o skrupulatne skontrolowanie zarzutów.

UNIwersytet Ludowy Organizacji Syjonistycznej

W sobotę 5 bm. odbędą się w sali Zw. „Przedświt-Haszachar“, Dział 31, II p. dwa odczyty. O godz. 3 pop. dra Dawida Bulwy n. t. „Rola żydostwa w kulturze świata“, o godz. 4 pop. dra Alfreda Ehrenpreisa n. t. „Biologia morza“. Uprasza się o punktualne przybycie. Wstęp wolny.

ZEBRANIE ADWOKATÓW

Staraniem Zrzeszenia Prawników Socjalistów odbędzie się dnia 4 marca 1938 o godzinie 19-ej w sali Starego Teatru w Krakowie przy ul. Jagiellońskiej 1 zgromadzenie publiczne adwokatów i aplikantów z porządkiem dziennym: Projekty zmian w ustroju adwokatury.

Z TEATRU, LITERATURY I SZTUKI

— **JÓZEF KAMEN W KRAKOWIE.** W piątek dnia 4 bm. o godz. 8.45 wiecz. w teatrze żydowskim na ul. Bocheńskiej ukaże się tylko w jednym wieczorze i nowym programie Józef Kamen, jeden z najznakomitszych aktorów doby współczesnej, fenomenalny transformista i recytator. Przyjeżdża on sam, otaczają go jednak niewidzialnym chórem postaci, które stwarza. Nie ulega wątpliwości, iż teatr będzie wypełniony po brzegi. Bilety w przesprzedazy u Fischhaba, Grodzka 46.

— **TEATR ŻYDOWSKI BOCHEŃSKA 7.** Z powodu wyjazdu Zespołu warszawskiego „Folksteatru“ na dwa dni do Tarnowa, teatr w czwartek nieczynny. W piątek jedyny gościnny występ Józefa Kamena. W sobotę popołudniu i wieczorem oraz w niedzielę popołudniu znowu przedstawienia Zespołu „Folksteatru“ Czarodziejki Goldfadena-Mangera z Diną Halpern i M. Bożykiem na czele.

— **Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO.** Dziś w czwartek, po cenach zniżonych, utwór T. Dostojewskiego „Sen wujaszka“. W sztuce opracowanej reżysersko przez W. Radulskiego występują: J. Karbowski, J. Korecka, R. Pawłowska, K. Jaworska, T. Burnatowicz, W. Woźnik, E. Dankiewiczówna, A. Kłofska, M. Kierzkowa, M. Mrowińska, I. Osuchowska, J. Romowicz i in. Jutro w piątek „Czemu kłamiesz najdroższa?“ świetna komedia muzyczna w reżyserii W. Radulskiego, w premierowej obsadzie.

— **„W MAŁYM DOMKU“ T. RITTNERA.** W najbliższą sobotę dnia 5 bm. odbędzie się w teatrze im. J. Słowackiego pierwsze przedstawienie sztuki Tadeusza Rittnera „W małym domku“, w której piękną, pełną dramatycznego napięcia rolę doktora odegra Józef Karbowski. Znkomity artysta i reżyser mający długi szereg wybitnych kreacji scenicznych i głośnych ról w swym repertuarze, zapragnął w dniu swego jubileuszu przypomnieć przepojony subtelnym uczuciem utwór polskiego autora o nieprzemijających walorach artystycznych.

— **„TOSCA“ W OPERZE KRAKOWSKIEJ.** W poniedziałek, dnia 7 bm. wznowiona zostanie dawno u nas nie słyszana opera Puccini'ego „Tosca“ w ciekawej obsadzie. W partii tenorowej da się słyszeć po raz pierwszy w Polsce świetny tenor opery państwowej w Rydze — Leonid Zachodnik, Toską będzie znana śpiewaczka Wanda Wermińska, zaś Scarpinem sympatyczny barytonista Zenon Dolnicki. Dalszą obsadę stanowią: W. Pastówna, J. Hłady, S. Kruzer i A. Mazanek.

— **GOŚCINNE WYSTĘPY EUGENIUSZA BODO W BAGATELI.** Na wczorajszym pierwszym występie Eugeniusza Bodo w komedii muzycznej „Ciotka Karola“ publiczność krakowska, która wypełniła widownię do ostatniego miejsca, bawiła się doskonale. Dziś we czwartek powtórzona będzie „Ciotka Karola“, w tej samej obsadzie, o godz. 7-ej i 9-ej wieczór.

— **RACHEL, WIELKA TRAGICZKA ŻYDOWSKA NA SCENIE FRANCUSKIEJ.** — Dziś, w czwartek o godz. 8 wiecz. w Żyd. Tow. Teatralnym przy ul. Stolarskiej 9 wygłosi odczyt p. Izak Stern o Rachel, jednej z największych artystek świata i chlubie sceny francuskiej. Wstęp dla członków i wprowadzonych gości.

— **PRELEKCJA O WIERZYŃSKIM.** Staraniem krakowskiego Związku Literatów prelekcja Jana Pietrzyckiego na temat twórczości poetyckiej Kazimierza Wierzyńskiego odbędzie się w piątek 4 bm. o godz. 7 wiecz. w Zakł. Anat. Porówn. Uniwersytetu Jagiellońskiego (ul. św. Anny 6). — Utwory Wierzyńskiego recytuje dr Wł. J. Dobrowolski, lektor wymowy Unjw. Jagiell.

— **RECITAL SKRZYPCOWY ADOLFA BIL-LIGA** odbędzie się w Instytucie Muzycznym (ul. św. Anny 2) w niedzielę dnia 6 marca br. o godz. 8-mej wieczór. W programie utwory Tartini'ego, Bacha, Mozarta i Tansmana. — Przy fortepianie prof. Zygmunt Przeorski.

Teatr żydowski

Czwartek: Teatr nieczynny.

Teatr im. J. Słowackiego

Czwartek: godz. 8 wiecz. „Sen wujaszka“

Teatr „Bagatela“

Czwartek: „Ciotka Karola“ (E. Bodo).

REPERTUAR KINOTEATRÓW

ADRIA: „Ulan księcia Józefa“ (Smosarska, Brodniewicz).

APOLLO: „Romans szulera“ (Sacha Guitry i Jacqueline Delubac).

ATLANTIC: „Yoshivara“ (Sessue Haykawa) i „Panna Piotruś“.

PROMIEN: Muzyka dla ciebie (Magda Schneider, Hans Söhnker).

STELLA: „Pan redaktor szaleje“.

SZTUKA: „Książę X“

UCIECHA: „Michał Strogow“ (Anton Walbrook).

WANDA: „Zatańczymy“ (Fred Astaire i Ginger Rogers).

MARZEC

Wschód słońca
6 g 17 m

3

Zachód słońca
5 g 16 m

CZWARTEK

30 Adar 5698

Wpisy na Uniwersytet Hebrajski

Towarzystwo Przyjaciół Uniwersytetu Hebrajskiego w Jerozolimie Oddział w Krakowie komunikuje:

1) Wpisy na Uniwersytet Hebrajski na rok akademicki 1938/39 rozpoczynają się dnia 1 marca 1938 roku.

2) Podania wraz ze wszystkimi załącznikami należy kierować do „Towarzystwa Przyjaciół Uniwersytetu Hebrajskiego“ w Krakowie ul. Dietla 31/6 od 12—1.

3) Nasza broszura, zawierająca wszystkie informacje i przepisy, obowiązujące wszystkich kandydatów na rok akadem. 1938/39, już się ukazała i jest do nabycia wraz ze wszystkimi wymaganymi formularzami w cenie 1 zł, w biurze Towarzystwa.

4) Program wymagań z języka hebrajskiego obejmuje wyłącznie praktyczną znajomość języka w słowie i piśmie, umiejętność czytania tekstu niepunktowanego, podstawy gramatyki.

5) Egzaminów odbędzie się w przeciągu miesiąca kwietnia. Zaleca się kandydatom, aby podania swe składali możliwie wcześniej.

Zwraca się uwagę kandydatów, którzy w roku bieżącym kończą szkoły średnie i licea, iż ich również (bez względu na nieukończenie jeszcze szkół) obowiązują składanie podań w terminie od 1 do 31 marca.

Uwzględnione postulaty w dziedzinie komunikacji towarowej

Izba Przemysłowo - Handlowa w Krakowie, mając na względzie doniosłe znaczenie jakie dla życia gospodarczego, a zwłaszcza dla obrotu towarowego posiada należycie postawiona komunikacja, rozpała w ostatnim czasie ankietę, w celu sprecyzowania postulatów sfer przemysłowych i handlowych w tym zakresie.

Uzyskane w wyniku ankiety postulaty i wnioski sfer gospodarczych przedstawił delegat Izby Przemysłowo - Handlowej na konferencji zorganizowanej przez DOKP w Krakowie.

Postulaty te dotyczyły w szczególności ruchu pociągów towarowych, obsługujących stacje kolejowe Łańcut, Tarnów, Rzeszów i Żywiec i zostały niemal w całej rozciągłości uwzględnione przez odnośne czynniki.

Przy drzwiach zamkniętych rozpatrzy Rada Miejska sprawę spółki „Caro“

Dzisiejsze posiedzenie Rady Miejskiej nie przewiduje w swym porządku dziennym rozpatrzenia zamknięcia rachunkowego administracji i przedsiębiorstw miejskich za ub. rok budżetowy. W tym celu bowiem zwołane będzie specjalne posiedzenie, w drugiej połowie b. m. Na tym samym posiedzeniu znajdzie się również sprawa spółki „Caro“. Radzie Miejskiej przedstawione zostanie sprawozdanie i wnioski komisji radzieckiej, powołanej w swoim czasie dla zbadania gospodarki „Caro“. Jak słyhać, obrady poświęcone tej sprawie, nosić mają charakter tajny.

Echa zeznań insp. Czarneckiego Komisja Rewizyjna zbada zarzuty, postawione Zarządowi Miejskiemu

Zeznania b. insp. Czarneckiego, złożone na procesie Doboszyńskiego we Lwowie, a szczególnie ustęp zeznań, zarzucający Zarządowi m. Krakowa niewłaściwe użycie funduszy, przekazanych mu przez Biuro Funduszu Pracy, nie minęły bez

Posiedzenie sejmowej komisji rolnej

Warszawa, 2. 3. PAT. Dziś pod przewodnictwem wicemarszałka Sejmu Kielaka odbyło się posiedzenie sejmowej komisji rolnej, na którym wysłuchano sprawozdania pos. Bartzaka o złożonym przez niego projekcie ustawy o niepodzielności gospodarstw wiejskich. Komisja przeprowadziła generalną dyskusję nad projektem i wypowiadając się zasadniczo za zasadą niepodzielności gospodarstw z zastosowaniem przymusu do pewnej kategorii gospodarstw.

Wobec tego, że debata wykazała szereg trudności w realizowaniu przepisów projektu dotyczących spraw zarówno finansowych jak i prawno spadkowych, postanowiono odroczyć dalsze debaty komisji mniej więcej na okres dwóch tygodni, a to celem opracowania zagadnienia łącznie z ministerstwem rolnictwa i reform rolnych oraz min. sprawiedliwości.

Termin wyborów do rad miejskich

Warszawa, 2. 3. (A) Z dniem dzisiejszym wchodzi w życie ustawa, według której muszą być najpóźniej do dnia 1. października b. r. przeprowadzone wybory do rad miejskich w Łodzi i Poznaniu.

Cofnięcie nakazu wysiedlenia Żydów z Ekwadoru

Nowy Jork, 2. 3. PAT. Prasa żydowska donosi, że rząd republiki Ekwadoru cofnął swe rozporządzenie o wysiedleniu 300 Żydów za to, że inigrowali pod pretekstem, iż oddadzą się pracy na roli, a jeśli się handlu.

Według informacji żydowskich, cofnięcie tego nakazu nastąpić miało na skutek interwencji znanej aktorki żydowskiej Berthy Singerman, która miała wystosować list do prezydenta Ekwadoru Enriqueza.

Podziękowanie ks. Juliany dla dra Melodysty

Sosnowiec, 2. 3. (K) Prezes miejscowej Organizacji Syjonistycznej, dr Melodysta w odpowiedzi na telegram gratulacyjny, wystosowany do księżnej Juliany i księcia Bernarda z okazji narodzin ich córeczki, otrzymał pismo z wyrazami podziękowania oraz fotografię pary książęcej.

Jak wiadomo, w czasie pobytu pary książęcej w Krynicy dr. Melodysta leczył księżną Julianę.

Co wykazała sekcja zwłok proboszcza z Lubonia?

Poznań, 2. 3. PAT. W zakładzie medycyny sądowej w Poznaniu odbyła się wczoraj sekcja zwłok śp. ks. prob. Streicha z Lubonia, zamordowanego przez Wawrzyńca Nowaka.

Sekcja stwierdziła 3 rany postrzałowe, z których dwa pierwsze były śmiertelne. Pierwszym strzałem śp. ks. Streich został trafiony w głowę pod prawym okiem. Kula odbiła się od kości czaszki i utkwiała w mózgu. Drugi strzał trafił śp. ks. Streicha w plecy, przebijając mięśnie i płuco. Rana ta spowodowała krwotok do jamy opłucnej. Trzeci strzał nie był śmiertelny, kula przebiła mięśnie pleców, nie zatrzymując się w ciele i powodując jedynie ranę powierzchowną.

Nowy prezydent Argentyny objął urządowanie

Buenos Aires, 23. (0) Po złożeniu przepisanej konstytucją narodową przysięgi w gmachu kongresu narodowego przez nowoobranego prezydenta Argentyny, dr Roberto M. Ortiz, odbyło się w pałacu rządowym uroczyste przekazanie urzędu przez ustępującego prezydenta generała Agustina P. Justo nowemu prezydentowi.

W uroczystości poza przedstawicielami władz krajowych, wzięli udział przedstawiciele dyplomatyczni wszystkich państw tudzież nadzwyczajne ambasady, mianowane przez szereg państw amerykańskich i europejskich. Na uroczystość przyjechała ze Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej flotylla samolotów wojskowych z pismem własnoręcznym prezydenta Franklin D. Roosevelt'a z życzeniami dla nowego prezydenta Argentyny.

Interpelacje palestyńskie w Izbie Gmin

Londyn, 2. 3. ZAT. Odpowiadając na dzisiejszym posiedzeniu Izby Gmin na interpelację konserwatysty Williama Adamsa, minister koloni oświadczył, że komisja do spraw podziału Palestyny obradować będzie najpierw w Londynie, zaś do Palestyny uda się zaraz po świętach wielkanocnych.

W odpowiedzi na następną interpelację Adamsa o sytuacji w Palestynie minister oświadczył, że w ciągu ostatnich tygodni popełniono w Palestynie jedno morderstwo, 3 napady rabunkowe i kilka aktów sabotażu. Minister nie posiada informacji co do liczby osób aresztowanych w tym czasie. Wojsko i policja zostały wzmożone, ale terror trwa w dalszym ciągu.

Płk. Wedgwood interpeluje ministra, czy wiadomym mu jest, że za same posiadanie re-

wolweru sąd skazał szofera autobusu żydowskiego, Segala na 5 lat więzienia mimo, że ogłaszając wyrok sędzia oświadczył, że jest przekonany, iż Segal posiadał broń wyłącznie dla celów samoobrony.

Interpelant pyta, czy minister może mu zakomunikować, ile było napadów na autobusy żydowskie w okresie ostatnich 3-ch miesięcy. W odpowiedzi minister oświadczył, że o sprawie Segala został powiadomiony i że kara została Segalowi znizona do 1 roku. W okresie od grudnia do lutego dokonano 30 napadów na autobusy żydowskie, przy czym w lutym popełniono 3 napady i 1 osoba została ranna. Odpowiadając na dodatkowe pytanie płk. Wedgwooda minister oświadcza, że nie posiada konstytucyjnej władzy wpływania na rewizję wyroków sądowych.

Olbrzymi wzrost floty powietrznej W. Brytanii

Londyn, 2. 3. (R) Z opublikowanego przez ministra lotnictwa lorda Swintona memorandum wynika, że kredyty budżetowe brytyjskiego ministerstwa lotnictwa przewidziane są na budżetowy rok 1938/39 w wysokości 102.720 tysięcy funtów szterlingów, podczas gdy w roku ubiegłym wynosiły one 85.500 tysięcy. Memorandum stwierdza w dalszym ciągu, że liczba osób zatrudnionych w lotnictwie, wynosząca w roku 1933 30 tysięcy wzrosła w roku bieżącym do 90 tysięcy. Prócz tego znaczna liczba robotników zatrudniona jest produkcją ekwipunku i uzbrojenia lotniczego. Min. Swinton wyraża pogląd, że dozbrojenie lotnicze zostanie zakończone w ciągu przyszłego roku budżetowego.

Efektywy lotnictwa metropolitarne, wynoszące w roku 1935 52 eskadry, wzrosły dziś do 123 eskadr, z czego 68 bombowych, 30 pościgowych, 15 rozpoznawczych i 10 eskadr, współpracujących z innymi rodzajami broni. W tym samym okresie czasu wykonano również program dozbrojenia lotniczego zamorskiego. Rozbudowa lotnictwa pociągnęła za sobą konieczność przyjęcia do służby w okresie od kwietnia 1935 do marca 1938 4500 pilotów i 40 tysięcy personelu lotniczego, co wynosi przeciętnie rocznie więcej niż 1500 pilotów i 13.000 personelu lotniczego oraz budowę 59 nowych lotnisk, z których 30 zostało już oddanych do użytku.

Sprawca chuligańskiego napadu na rabina dra Vogelmana skazany na 3 miesiące bezwzględного aresztu

Katowice, 2. 3. (P) Przed sądem grodzkim w Katowicach odbyła się z oskarżenia prokuratora rozprawa przeciwko Erykowi Hummlowi, robotnikowi, który w grudniu ub. roku dokonał na ul. Dworcowej chuligańskiego napadu na rabina Gminy Żydowskiej dra Vogelmana. Z załączonego do akt świadectwa lekarskiego dra Mehrera wynikało, że na skutek pobicia stwierdzono u rabina guz na głowie ora wstrząs nerwowy.

Na pytanie sądu dlaczego oskarżony pobił niewinnego człowieka, odpowiedział tenże, że w chwili dokonania napadu był pijany.

Przesłuchany w charakterze świadka rabin dr Vogelman zeznał, że w dniu 31 grudnia o godz. 12-tej w południe w chwili, gdy siedł na dworzec kolejowy w Katowicach został napadnięty przez oskarżonego. Gdy rabin dr Vogelman schronił się do sąsiedniego sklepu chrześcijańskiego i opuścił po chwili sklep w przekonaniu, że napastnik już się oddalił, został przez Hummla poraz drugi pobity. Po do-

prowadzeniu oskarżonego na policję chciał on poraz trzeci już w obecności posterunkowego rzucić się na świadka.

Rabin dr Vogelman zeznaje, że na skutek pobicia dostał wstrząsu nerwowego i przez kilka dni był chory i niezdolny do pracy. Na pytanie, czy Hummel był pijany, rabin odpowiedzieć nie może.

Jako następny świadek zeznawał restaurator Filip Taterka, który potwierdził zeznania rabina Vogelmana. Gdy sędzia zapytał, co oskarżony ma na obronę, Hummel odpowiedział ponownie, że był pijany, oraz że nie cierpi Żydów, bo go zrujnowali.

Po przemówieniu rzecznika prokuratury sąd wydał wyrok, skazujący Hummla na 3 miesiące bezwzględного aresztu. Jako okoliczność łagodzącą podkreślił dotychczasową niekaralność oskarżonego. W uzasadnieniu wyroku podał sąd, że czyn oskarżonego jest początkiem bandytyzmu.

Wyrok w procesie o zamachach bombowych na pochód P. P. S.

Warszawa, 2. 3. (Sin) Dziś zapadł wyrok w procesie o rzucenie bomby na pochód socjalistyczny. 17-letni Ryszard Kwiatkowski skazany został na umieszczenie w domu poprawczym

aż do dościa do pełnoletności. Nowak został skazany na 2 lata więzienia, Waintz na 3 lata więzienia.

Projekt ustawy o ustroju adwokatury przyjęty przez komisję prawniczą Sejmu

Warszawa, 2. 3. (Sin). Sejmowa komisja prawnicza pod przewodnictwem wicemarszałka Podolskiego zakończyła na dzisiejszym posiedzeniu rozprawę nad rządowym projektem ustawy o ustroju adwokatury.

Komisja rozważała ogólnie powyższy projekt na kilku posiedzeniach podczas ubiegłej sesji zwyczajnej, powołując następnie w gru-

Co przewiduje projekt ustawy

Projekt przyjęty przez komisję prawniczą:

1) Przywraca aplikację sądową zakończoną egzaminem sędziowskim: jako konieczne stadium przygotowania do zawodu adwokackiego, a zatem przywraca przepisy, które obowiązywały na podstawie dekretu Naczelnika Państwa z dnia 24 grudnia 1918 r. oraz ustaw dzielnicy od 1 stycznia 1919 r. do 1 listopada 1932 r. a więc bez mała lat czternaście, na obszarach b. zaboru rosyjskiego i pruskiego, i których uchylenie przyczyniło się w niemałym stopniu do obniżenia poziomu adwokatury (art. 57).

2) Zwiększa wymagania od kandydatów, przechodzących do adwokatury z innych zawodów prawniczych (art. 58—60), zachowując jednak na czas do 31 grudnia 1940 r. prawo wpisu na listę adwokatów dla osób, które nabyły to prawo na podstawie przepisów dotychczasowych, z uwagi na konieczność szanowania zasady praw nabytych, choćby to były nawet prawa publiczne (art. 157).

3) Umożliwia Naczelnej Radzie Adwokackiej sprawowanie kontroli w interesie ogółu adwokatury i ludności nad właściwym rozsiadaniem adwokatów (art. 73).

4) Rozszerza uprawnienia ministra sprawiedliwości w zakresie regulowania dopływu nowych sił do adwokatury (art. 66).

5) Nakłada na okręgowe Rady Adwokackie obowiązek odpowiedniego doboru patronów dla aplikantów adwokackich (art. 93).

6) Wprowadza zasadę wynagradzania aplikanta adwokackiego przez patrona za pracę w jego kancelarii (art. 98 ust. 3).

7) Dopuszcza aplikantów adwokackich do zastępowania patronów nie tylko w sądach grodzkich i okręgowych, ale także i w sądach apelacyjnych (art. 99).

8) Przewiduje utworzenie przy Sądzie Naj-

dnium r. z. osobną podkomisję dla opracowania nowego projektu zarówno pod względem merytorycznym, jak i kodyfikacyjnym, któryby w stopniu doskonałym czynił zadość potrzebie rewizji dotychczasowych zasad ustroju adwokatury, zawartych w rozporządzeniu Prezydenta Rzplitej z dnia 7 października 1932 r.

wyższym izby do spraw adwokatury, złożonej z sędziów Sądu Najwyższego i członków Naczelnej Rady Adwokackiej, a powołanej do rozstrzygnięcia w charakterze drugiej i ostatniej instancji:

a) odwołań od uchwał okręgowych Rad Adwokackich, odmawiających wpisu na listy adwokatów i aplikantów adwokackich lub postanawiających skreślenie z listy, oraz

b) odwołań od wyroków sądów dyscyplinarnych, w których oskarżał lub wniósł odwołanie prokurator (art. 5, 47-53, 115).

Ponadto projekt:

9) rozszerza uprawnienia samorządu adwokackiego przez przyznanie naczelnej radzie adwokackiej nie tylko prawa udzielania opinii na żądanie władz państwowych o projektach aktów ustawodawczych lub rozporządzeń, ale także prawa przedstawiania z własnej inicjatywy postulatów w dziedzinie ustawodawstwa i stosowania obowiązujących przepisów (art. 2 i 35).

10) zwalnia samorząd adwokacki od danin publicznych w tej samej mierze co i samorząd terytorialny (art. 2).

11) określa ściślej kompetencje walnych zgromadzeń izb adwokackich (art. 12) przewidując jednocześnie, że adwokaci obowiązani do uczestniczenia w walnym zgromadzeniu, mogą się zastąpić przez kolegów — pełnomocników (art. 14).

12) przewiduje możliwość kontrolowania przez Naczelną Radę Adwokacką uchwał walnych zgromadzeń izb w sprawach budżetu i składek rocznej a także wyboru przez te zgromadzenia członków rad okręgowych i sądów dyscyplinarnych (art. 20).

13) wprowadza nową organizację Naczelnej Rady Adwokackiej, która odłód ma się składać:

a) z 24 członków z wyboru Izb Adwokackich po trzech z każdej izby.

b) z 12 członków z wyboru Prezydenta R. P. oraz

c) z 6 członków z wyboru Naczelnej Rady Adwokackiej (art. 36).

W końcu komisja mając na względzie dobro ogółu adwokatury, chcąc jak najrychlej położyć kres anormalnym stosunkom jakie się wytworzyły po ostatnich wyborach do rad okręgowych w niektórych Izbach Adwokackich (Warszawa, Kraków), uznała — zgodnie z opinią Naczelnej Rady Adwokackiej — za konieczne wprowadzić do projektu ustawy przepisy przejściowe, upoważniające Naczelną Radę Adwokacką do powołania na obszarze całego państwa pierwszych po wejściu w życie ustawy okręgowych rad adwokackich i sądów dyscyplinarnych oraz corocznego w ciągu najbliższych trzech lat uzupełnienia składu tych organów.

W zakończeniu dyskusji nad ustawą o ustroju adwokatury wobec wyrażonych na poprzednim posiedzeniu przez pos. Sommersteina wątpliwości co do zbyt szeroko ujętego nadzoru Naczelnej Rady Adwokackiej wzgl. ministra sprawiedliwości nad organami samorządu adwokackiego uchwalono zmianę odnośnych przepisów, a mianowicie:

Minister sprawiedliwości może jedynie w wypadkach wyjątkowych rozwiązać Naczelną Radę Adwokacką lub Okręgową Radę Adwokacką, gdy Rada przez swe działanie lub zaniechanie naraża ład prawny. W poprzedniej wersji była mowa o naruszeniu porządku lub bezpieczeństwa publicznego, co było nieuchwytnie i elastyczne. W ten sposób został zwężony nadzór ministra sprawiedliwości nad samorządem adwokackim.

Poza tym w przepisach przejściowych ustalono, że w ciągu 3-let od wejścia w życie nowego ustroju, Naczelna Rada Adwokacka uzupełniać będzie w listopadzie każdego roku skład rad okręgowych i sądów dyscyplinarnych. Przeciwno tym postanowieniom przemawiał pos. Sommerstein, gdyż wykluczają one na okres 3-let prawa wyborcze walnych zgromadzeń i zgłosił wniosek mniejszości w sprawie utrzymania dotychczasowego stanu. Większością głosów przegłosowano całą ustawę.

Rozprawa przeciw sprawcom na lokal Makkabi w Wołominie

Warszawa, 2. 3. (A) Przed sądem grodzkim w Wołominie odbyła się dziś rozprawa przeciwko chuliganom spod znaku O.-N.-R., którzy w połowie stycznia br. dokonali napadu na lokal Makkabi, podczas którego lokal został doszczętnie zdemolowany a kilkunastu członków Makkabi ciężko pobito.

Sprawa rozpoczęła się od tego, że pewnego dnia nieznanemu sprawcy ciężko pobili kierownika miejscowych pikieciarzy. W dwa dni później dokonano napadu na lokal Makkabi. O. N. R.-owcy rozdawali na ulicach miasta ulotki, w których przyznali się do tego, że oni są sprawcami napadu z zemsty. Wobec tego łatwo już było ująć sprawców napadu, którzy dziś stanęli przed sądem. Zaden z oskarżonych nie przyznaje się do winy. Sąd zapowiedział wydanie wyroku na sobotę.

Desperacki czyn zwolnionego nauczyciela

Poznań, 2. 3. PAT. Dziś przed południem jeden ze zwolnionych nauczycieli kontraktowych Michał Nawrocki, cierpiący na chorobę nerwo-

Starania obrony o przewiezienie Doboszyńskiego do więzienia w Krakowie

Warszawa, 2. 3. (Sin). Do władz sądowych wpłynęło w ostatnich dniach nowe podanie obrony inż. Doboszyńskiego, skazanego przez lwowski sąd przysięgłych na 2 lata aresztu. Wobec utrzymania środka zapobiegawczego wsku-

tek zapowiedzianej skargi kasacyjnej ze strony prokuratora, rodzina Doboszyńskiego podjęła starania w sprawie przeniesienia oskarżonego z więzienia lwowskiego w Brygidkach do więzienia św. Michała w Krakowie.

Mussolini składa hołd pamięci d'Annunzia

Gardone, 2. 3. (R) Mussolini przybył tu samochodem o godz. 15.45 w towarzystwie ministra spraw zagr. Ciano, sekretarza partii min.

wą oddał w gmachu Kuratorium Okr. Szkolnego w Poznaniu kilka strzałów rewolwerowych do rady wydziału personalnego Kuratorium Mikietyńskiego. Strzały chybiły. Sprawcę przytrzymało i osadzono w areszcie śledczym.

Strace, ministra kultury ludowej Alfieriego i innych przedstawicieli sfer rządowych. Po przywitaniu się z członkami rodziny d'Annunzia, szef rządu udał się do kaplicy w willi „Vittoriale”, w której spoczywały zwłoki wielkiego poety i klęcząc w głębokim skupieniu oddał hołd jego pamięci.

W kaplicy Mussolini pozostał około 10 minut, po czym opuścił willę i udał się w drogę powrotną.

Platforma rokowań włosko-brytyjskich

(Specjalna służba informacyjna „N. Dziennika”)

Londyn, 2. 3. (B). Gabinet brytyjski zatwierdził na dzisiejszym posiedzeniu, na którym po raz pierwszy brał udział nowy minister spraw zagr. lord Halifax, ogólne wytyczne dla ambasadora brytyjskiego w Rzymie lorda Perth. Wytyczne te, mające stanowić platformę rokowań brytyjsko-włoskich, zawierają 5 zasadniczych punktów:

- 1) Liczebność armii włoskiej i floty powietrznej w Libii i ich przeznaczenie,
- 2) fortyfikacje pewnych wysp włoskich między Włochami a wybrzeżem północno-afrykańskim,
- 3) fortyfikacje włoskie na wybrzeżu Morza Czerwonego, zwłaszcza naprzeciwko Adenu,

4) zagadnienie jeziora Tanà i błękitnego Nilu przepływającego przez terytorium Abisynii,

5) propaganda antybrytyjska w Palestynie i na Bliskim Wschodzie.

Lord Perth otrzymał również instrukcje odnośnie do zagadnień, które niewątpliwie poruszone zostaną przez Włochy w toku rokowań.

Włochy wysuną prawdopodobnie następujące kwestie:

- 1) Żądanie parytetu floty na Morzu Śródziemnym,
- 2) zamierzenia Wielkiej Brytanii na Cyprze,
- 3) przyjęcie przedstawicieli Włoch do administracji kanału Suezkiego.

W. Brytania uznaje de facto aneksję Abisynii

Wielka sensacja podczas procesu Haile Selassie

Londyn, 2. 3. (T). W izbie spraw cywilnych trybunału londyńskiego odbywała się dziś interesująca rozprawa pomiędzy b. cesarzem abisyńskim Haile Selassie a towarzystwem telegraficznym „Cable and Wireless”. Selassie zaskarżył towarzystwo „Cable and Wireless” o zwrot 10.613 funt. szterlingów, należących się Abisynii w ramach układu, zawartego pomiędzy rządem abisyńskim i tym towarzystwem w sprawie serwisu radiotelegraficznego między W. Brytanią i Abisynią. Towarzystwo nie kwestionując, że suma powyższa należy się rządowi abisyńskiemu, odmawia jednak wypłaty tej sumy Haile Selassiemu, twierdząc, że pieniądze te zwrócone być powinny faktycznej władzy suwerennej Abisynii.

Przedstawiciel towarzystwa podkreślił, że rząd włoski, jako rządzący faktycznie w Abisynii, domaga się zwrotu tej sumy, a towarzystwo „Cable and Wireless” nie ma zamiaru płacić dwa razy. W związku z tym stanem rzeczy zwrócono się do Foreign Office z prośbą o wyrażenie w tej sprawie miarodajnej opinii. Odpowiedź Foreign Office brzmi w sposób następujący:

„Rząd brytyjski uznaje rząd włoski, jako rząd de facto w tej części Abisynii, w której rząd włoski sprawuje władzę, a według informacji rządu brytyjskiego, rząd włoski obecnie sprawuje władzę faktyczną nad całą Abisynią, wobec czego rząd brytyjski uznaje rząd włoski jako rząd de facto w całej Abisynii”.

Eden ambasadorem brytyjskim w Waszyngtonie?

Nieprawdopodobna wiadomość pisma londyńskiego

Londyn, 2. 3. (T) Popularny dziennik londyński „Daily Sketch” ogłosił dziś sensacyjną wiadomość, jakoby istniał zamiar mianowania byłego ministra spraw zagranicznych Edena na ograniczony okres czasu, ambasadorem brytyjskim w Waszyngtonie. Jak się dowiaduje Wasz korespondent, wiadomość ta jest całkowicie pozbawiona podstaw.

B. minister Eden, który obecnie wraz ze swą małżonką bawi w północnej Anglii u swej rodziny na krótkim odpoczynku powraca do Londynu za dwa tygodnie, gdzie będzie brał

czynny udział w pracach parlamentu, zabierając głos szczególnie na tematy spraw zagranicznych i dobrojennych. Min. Eden nie ma zamiaru obejmować na krótki nawet czas jakiegokolwiek placówki dyplomatycznej, oznaczyłoby to bowiem ustąpienie z parlamentu, min. Eden zaś, jako wybitny polityk — rzecz oczywista — nie zrezygnuje samowolnie ze swego mandatu poselskiego, zwłaszcza po jednomyślnym poparciu, jakiego doznał w swym okręgu wyborczym Leamington.

Kretyński walczy rozpaczliwie o swe życie

(Specjalna służba informacyjna „N. Dziennika”)

Moskwa, 2. 3. (B). W dalszym ciągu wielkiego procesu politycznego przeciwko dygnitarzom sowieckim oskarżony Kretyński walczył rozpaczliwie o swe życie. W donośnym ze zde-

nerwowania drżącym głosem odwołał wszystkie swe zeznania, złożone w śledztwie. Wołał on kilkakrotnie: Jestem niewinny! Nie jestem trockistą!

„Władza Stalina uderza bez litości...”

Prasa francuska o procesie moskiewskim

Paryż, 2. 3. (T). Nowy proces moskiewski wywołał w Paryżu ogromne wrażenie.

Socjalistyczny „Populaire” poświęca mu dziś aż dwa artykuły. Dyplomatyczny publicysta tego pisma Leroux wskazuje, że z pierwszego Politbiura rewolucji rosyjskiej, które liczyło 7

członków, pozostanie po obecnym procesie jeden jedyny Stalin. Lenin zmarł. Tomski popełnił samobójstwo, Zinowiew i Kamieniew zostali rozstrzelani, Bucharin i Rykow zasiadają na ławie podsądnych. 5 zdrajców na 7 członków — pisze Leroux — to jest zbyt dużo na-

P. Marszałek Śmigły Rydz na Zamku

Warszawa, 2. 3. PAT. Pan Prezydent R. P. przyjął dziś popołudniu P. Marszałka Śmigłego Rydza.

Demonstracja przed ambasadą sowiecką w Warszawie

Warszawa, 2. 3. (Sin) Ubiegłej nocy odbyła się demonstracja przed gmachem ambasady sowieckiej w Warszawie, gdzie wybito kilka szyb. Początkowo przypuszczano, że chodzi tu o demonstrację z powodu zbrodni dokonanej na księdzu w Luboniu, później jednak okazało się, że demonstracja ta była protestem przeciwko rozpoczynającemu się w Moskwie procesowi przeciwko dygnitarzom sowieckim.

Wizja Madagaskaru w Sejmie

Warszawa, 2. 3. PAT. Dziś wieczorem w sali kolumnowej Sejmu odbyło się zebranie grupy emigracyjno kolonialnej Sejmu i Senatu pod przewodnictwem posła Hutten-Czapskiego, w obecności kilkudziesięciu posłów i senatorów z wicemarszałkami senatu Barańskim i Sejmu Mudryjem na czele.

Na posiedzeniu tym dyrektor M. B. Lepecki wygłosił referat o wrażeniach swych z bytności na Madagaskarze, gdzie bawił w charakterze przewodniczącego komisji studiów. Po referacie wyświetlono film, obrazujący życie zwiedzonych na Madagaskarze terenów.

Gwałtowny spadek franka francuskiego

Warszawa, 2. 3. PAT. Na dzisiejszych giełdach walutowych dewiza na Paryż wykazała gwałtowne osłabienie. Pozostałe dewizy nie wykazały poważniejszych zmian.

Szwajcaria pozostanie neutralna

Bern, 2. 3. (R). Komisja spraw zagranicznych rady narodowej obradująca pod przewodnictwem Motty jednogłośnie uchwaliła rezolucję w sprawie neutralności Szwajcarii.

„Komisja ponownie wyraża przekonanie, iż niezbędnym jest, aby Szwajcaria wróciła do tradycyjnej neutralności. Komisja przyjmuje do wiadomości, iż rada federalna postanowiła dokonać wszelkich niezbędnych kroków, celem spowodowania uznania swej integralnej neutralności.

wet jak na Rosję.

W kołach politycznych Paryża duże wrażenie zrobił artykuł wstępny, który procesowi moskiewskiemu poświęcił „Temps”. W artykule tym „Temps” oświadcza, że cała ta sprawa procesu jest dziwnie niepokojąca i jest rzeczą zrozumiałą, że nawet w skrajnie lewicowych kołach europejskich, które chętnie obdarzają zaufaniem Rosję sowiecką, oburzenie przeważa nad nastrojami rewolucyjnymi i że ruch protestacyjny w związku z tym procesem zarysowuje się coraz szerzej. Nie jest to obecnie kwestia doktryny, ale uczuć ludzkich. Ustrój samowładcy istniejący w Rosji sowieckiej pod pokrywką komunizmu w swych metodach przeraża wszystkie przykłady najgorszej tyranii, jakie zanotowała historia.

Po egzekucji marszałka Tuchaczewskiego — pisze „Temps” — zaczęto czystkę najwyższego dowództwa i kadr armii czerwonej nie licząc się z ryzykiem dezorganizowania aparatu wojskowego Sowieców i załamania zaufania w obronę narodową kraju, który — jeśli w oskarżeniach podniesionych przeciwko tylu osobistościom kierowniczym było choć trochę uzasadnienia, — nie może liczyć nawet na wierność i lojalność swych wodzów.

Przylaczając listę podsądnych obecnego procesu „Temps” pisze: nazwiska wystarczą do scharakteryzowania tego procesu, ponieważ jest rzeczą co najmniej dziwną, aby osobistości o tendencjach tak różnych mogły być zamieszane w jednej sprawie spisku przeciw państwu i zdrady „wolnego ludu sowieckiego”. Władza Stalina uderza bez litości tak samo na prawo, jak i na lewo i trudno wykręcić ideę, która kieruje tą polityką surowej i okrutnej represji.

Kronika krakowska

Dyżury lekarzy i aptek

Dziś mają dyżur nocny lekarze: Fjchel T., Krakowska 31, tel. 172-46; Süsser I., Krupnicza 14, tel. 109-43; Owczyński F., Lubicz 34, tel. 158-26; Baranowski W., Kościuszki 52, tel. 187-13.

Dziś mają dyżur nocny apteki: Rynek gł. 22, Gertrudy 1, Długa 4, Krakowska 9, Kazimierza W. 78, Kalwaryjska 27, Rakowicka 12, Madalińskiego 7.

Likwidacja akcji legitymacyjnej Kongresu żydowskiego wśród Ogólnych Syjonistów

Komitet Lokalny Organizacji Syjonistycznej wzywa wszystkich Towarzyszy ogólnie-syjonistycznych, którzy otrzymali bloki legitymacyjne Kongresu Żydowskiego by zlikwidowali bezzwłocznie bloki i pieniądze do rąk inkasentki, która zgłosi się po odbiór tychże. Komitet Lokalny podkreśla, że 3 bm. upływa ostateczny termin likwidacji akcji.

Uprasza się towarzyszy, których inkasentka nie zastanie, by zlikwidowali blocki na czasie w biurze Egzekutywy Syjonistycznej, Dietla 107.

Termin wnoszenia list kandydatów

Miejscowa Komisja Wyborcza dla przeprowadzenia wyborów na XIX Konferencję Krajową w Krakowie podaje do wiadomości zainteresowanym, że termin wnoszenia list kandydatów na XIX Konferencję Krajową ustala się zgodnie z brzmieniem kalendarzyka wyborczego na dzień 4 marca br. najpóźniej do godz. 12-tej w południe. Listy kandydatów poparte wymaganą przez regulamin ilość podpisów wyborców składać należy w powyższym nieprzekraczalnym terminie do rąk przewodniczącego Miejscowej Komisji Wyborczej dra S. Gelwachsa w Krakowie przy ul. Krupniczej 12 m. 2.

Oblawa nocna

Wczoraj między godz. 22—24 przeprowadzono oblawę na terenie miasta Krakowa, w czasie której zatrzymano 20 osób poszukiwanych za różne przestępstwa.

Bójka

Ubległej nocy o godz. 1.30 powstała bójka na pl. Matejki między Tokarskim Michałem, zam. przy ul. Wincentego Pola 1, 3, Władysławem Sitką zam. w Prądniku Czerwonym i Bolesławem Cwikiem, zam. przy ul. Kącic 1, 2. W czasie bójki Tokarski zadał Sitce 2 rany nożem w lewy bok, zaś Cwik doznał licznych obrażeń na ciele. Sitko i Cwik zostali przewiezieni do szpitala Ubezpieczalni Społecznej.

Z DROBNYCH CEGIELEK STANIE GMACH MIŁOŚCI BLIŹNIEGO

Pięćset wdów i wielokrotnie więcej sierót, pozostałych po poległych w obronie życia i mienia współobywateli policjantach oraz ponad 2000 wdów i tyleż sierót po zmarłych, korzysta z normalnej opieki i materialnej pomocy Stow. „Rodzina Policyjna”. Instytucja ta, oparta jedynie na składkach członkowskich posiada jednak bardzo szczupłe fundusze. Celem ich zasilenia Komendant Główny gen. Zamorski zainicjował akcję zbierkową w związku z którą rozsyłane są artystycznie pod względem graficznym wykonane drzeworyty w cenie 3 zł.

Tą drobną stosunkowo kwotą, każdy może przyczynić się do ocalenia leż nieszczęśliwym i potrzebującym pomocy.

DANCING WIZO odbędzie się w sobotę, dnia 5 bm. w salach Koła Obywatelskiego, Szpitalna 36. Początek o godz. 8 wiecz. Doskonała orkiestra. Liczne niespodzianki.

KOŁO ABSOLW. ŻYD. ŚREDN. SZKOŁY HANDL., Stradomska 10. Dziś o godz. 20-tej referat p. mgra M. Friesa n. t. „Wielcy mężowie stanu”. Wstęp wolny.

BEZPŁATNY PRZEJAZD DO PALESTYNY NA ŚWIĘTA PESACH. „Ezra Chalucowa” urządza konkurs na bezpłatny przejazd do Palestyny na święta Pesach.

Przed wizytą min. Becka w Rzymie

Berlin, 2. 3. (T). „Deutsche Allg. Ztg.” zamieszcza artykuł swego korespondenta rzymskiego na temat bliskiej podróży ministra Becka do Włoch oraz stosunków między Rzymem a Warszawą.

Podróż min. Becka korespondent zalicza do kategorii tych wizyt państwowych, w których chodzi o rozbudowę istniejących stosunków przyjaźni. Między Polską a Włochami nie ma różnic, któreby wymagały wyjaśnień. W Rzymie pisano przy tej okazji o zbieżności polityki obu krajów. Dotyczy to przede wszystkim zagadnień zagłębia naddunajskiego. Włoska polityka zagraniczna z wielką sympatią śledziła

dzieło, jakiego dokonał polski minister spraw zagranicznych w duchu Marszałka Piłsudskiego, dla wielkomocarstwowej Polski.

Włochy wielokrotnie wyrażały przekonanie, że Polska ma słowo do powiedzenia w kwestiach basenu naddunajskiego. Ostatnio podkreślono to w czasie konferencji budapeszkiej sygnatariuszy protokołu rzymskiego.

Plk. Beck powitany będzie we Włoszech jako zwolennik bezpośrednich metod dyplomatycznych, których wyrazem jest układ polsko-niemiecki. Dziennik kończy przypomnieniem wspólnych tradycji wyzwoleniczych Polski i Włoch.

Wojska rządowe zniszczyły ośrodek oporu powstańców pod Toledo

Paryż, 2. 3. (R). Havas donosi z Madrytu, że artyleria rządowa po 6-godzinnym ogniu zniszczyła Casa de la Legua, powstańczy ośrodek oporu w odległości 3 km na południowy wschód od Toledo w pobliżu szosy Toledo-Ciudad Real. W północnej części prowincji Guadalajara ar-

tyleria rządowa ostrzeliwała stanowiska powstańców w pobliżu Rio Sorbe, rozpraszając koncentrację przeciwnika, zasygnalizowane przez lotnictwo. Na pozostałych odcinkach frontu madryckiego trwa słaby ogień karabinowy i artyleryjski.

Ostatnie wiadomości giełdowe

(Specjalna służba informacyjna „N. Dziennika“)

TOWARY KOLONIALNE

NOWY JORK, 2. 3. Kawa Rio nr. 7. 5 1/4 (5 1/4), Kawa Santos nr. 4. 7 3/4 (7 3/4), marzec 4.43 (4.40) maj 4.23 (4.20), Kakao 6 1/8 (6 3/8), marzec 5.87 (6.05), maj 5.89 (6.06).

BAWELNA

NOWY JORK, 2. 3. 9.24 (9.16), marzec 9.15—9.16 (9.07—9.07), maj 9.18—9.19 (9.10—9.11).

KORZENIE

LONDYN, 2. 3. Tapioka Fair marzec-kwiecień 13.75, Pieprz czarny 3, Pieprz Singapore marzec-kwiecień 3, Goździki Zanzibar marzec-kwiecień 8.25, Papryka cif marzec-kwiecień 69.

DEWIZY

PARYŻ, 2. 3. Londyn 154.025, Nowy Jork 3071.00, Zurich 713.25, Amsterdam 1717.00, Berlin 1244.50. LONDYN, 2. 3. Nowy Jork 5.0177, Paryż 153.84, Berlin 12.4025, Amsterdam 8.9672, Zurich 21.6087.

EFEKTY

NOWY JORK, 2. 3. American Car 90. (89.75), American Car et Foundry 25.00 (24.50), Am. Tobacco 67.00 (67.00), Chrysler 54.12 (53.62), Douglas Aircraft 40.50 (40.00), Fisk Rubber 7.00 (6.87), Eastman Kodak 156.00 (155.25), General Electric 40.50 (40.12), General Motors 35.62 (34.50), Anaconda 33.87 (32.75), Bethlehem Steel 59.37 (58.00), Intern Nickel 51.62 (50.37), Tennessee Corp. 6.70 (6.87), Shell Union 15.87 (15.62), Standard Oil 53.00 (53.00).

METALE

LONDYN, 2. 3. Platyna 7.50, Wolfram 73—75, Srebro 20.06, Złoto 139.10.

WIADOMOŚCI SPORTOWE

WSPANIAŁY WYNIK CUNNINGHAMA NA 1500 MTR.

Na zawodach lekkoatletycznych w halę Glenn Cunningham osiągnął na 1500 mtr. świetny czas 3:48,4 min.

Na tych samych zawodach Thompson skoczył wyżej 2,01 m., Gordon skoczył wdal 7,01 m., a Ganslien uzyskał w skoku o tyczce wynik 4,15.

REWANZOWE SPOTKANIE JĘDRZEJOWSKIEJ ZE SERIVEN

W sobotę rozegrany zostanie w Monte Carlo finał gry pojedynczej pań. Przyuszczalnie do finału zakwalifikują się Jędrzejowska oraz Angielka Scriven, która pokonała Polkę przed kilku dniami na turnieju w Beaulieu. Mecz finałowy będzie miał zatem charakter rewanżowy.

JĘDRZEJOWSKA ZAPROSZONA DO ANGLII

W dniach 25 do 30 kwietnia odbędzie się w Bournemouth (w Anglii) wielki międzynarodowy turniej tenisowy, zorganizowany z okazji 50-letniej rocznicy Angielskiego Związku Tenisowego. Organizatorzy zwrócili się do Polskiego Związku Lawn tenisowego z propozycją wysłania Jędrzejowskiej na te zawody. Prawdopodobnie Polski Związek Lawn tenisowy nie przyjmie zaproszenia ze względu na zbyt wczesny termin, oraz bogaty program imprez tenisowych, przygotowanych przez Polski Związek Lawn tenisowy. Należy zaznaczyć, że Jędrzejowska, poza udziałem w Wimbledonie, weźmie również udział w rozgrywkach kobiecych o puchar królowej Marii.

POLSCY TENISIŚCI ZAPROSZENI DO FRANCJI

Francuski Związek Tenisowy zaprosił polskich tenisistów na międzynarodowe mistrzostwa Francji, które się odbędą w Paryżu w dniach od 2 do 12 czerwca. Polski Związek Tenisowy nie powziął jeszcze w tej sprawie decyzji

Polscy tenisiści w Monte Carlo: Hebda-Sege-

strale 6:1, 6:1, Tłoczyński-Martin 6:0, 6:2, Shajes-Spychała 5:7, 6:3, 9:7, Jędrzejowska-Worral 6:2, 6:0, Tłoczyński, Spychała-Ritchie, Shajes 2:6, 3:6, 8:6, 7:5, 8:6 (wspaniała trzygodzinna walka), Hebda-Brngnon 6:1, 6:1!, Tłoczyński-Jaquement 3:6, 6:0, 6:4, Jędrzejowska Jarvis 6:1, 6:1, Hoa Hing (pogromczyni Mathieu) - Siodówna 4:6, 6:1, 6:3, Tłoczyński, Spychała-Schroeder, Wallen 6:3, 6:4, 8:6!, Cott, Thomas — Jędrzejowska, Siodówna 3:6, 6:1, 6:1.

Finały mistrzostwa bokserskiego drużynowego Polski odbędą się w nadchodzącą niedzielę. Flota walczy z Wartą w Gdyni, a HCP walczy z Ruchem w Poznaniu.

Chmielewski wyjeżdża już definitywnie w dniu dzisiejszym okrętem Batory do Ameryki. Kucharski, znakomity lekkoatleta polski wyjeżdża do Grecji na trening biegowy.

Polska—Szwajcaria mecz międzypaństwowy piłkarski odbędzie się 13 bm. w Zurychu. Sędziować będzie Włoch Barlasina.

Piłkarze wiedeńskiego Hakoahu pokonali drużynę Del Ka 4:2, dzięki czemu prowadzą w tabeli II ligi przed Austro Fiatem.

Sensacją piłkarstwa czeskiego była klęska Slavii do SK. Nachod 1:5. W tabeli prowadzi Sparta przed Kladno i Bratislavą, oraz Słavią.

Przewodnik dla ogłaszających się

WSZECHSTRONNIE
INFORMUJE
O PRASIE R. P.KATALOG
1938
PRASOWY

WYDANY PRZEZ

MIĘDZYNARODOWE BIURO OGŁOSZEŃ

DO NABYCIA U F. HOESICKA ORAZ
W WIĘKSZYCH KSIĘGARNIACHWARSZAWA, WIERZBOWA 11
TELEF. 688-35.662-36Pocztę szyfrową
inzeratowąnależy wrzucić w słoju
całego dniatylko
do skrzynkiwmurowanej w bramie
przed „Nowym Dziennikiem”
z którą opróżnia się
6 razy dziennie.

Wolne posady

POSZUKUJEMY reprezentatywnych i wymownych akwizytorów. Zgłoszenia z referencjami do Sekretariatu „Ezry Chalucowej” ul. Grodzka 9. II. p. między 12-1 w pol. 926g

APLIKANT z długoletnią praktyką poszukuje patrona. Miejsce obojętne. Zgłoszenia: Administracja „Nowego Dziennika”, „Niezależny”. 937g

PODRÓŻUJĄCY z branży technicznej poszukiwany od zaraz. Zgłoszenia do Administracji „Nowego Dziennika” — „B”. 935g

Posad poszukują

RADIOAPARATY wykończy, naprawia, przerabia PRACOWNIA RADIOWA Ign. Freylich, Dietla 51. Telefon 119-36. 1061k

APLIKANT, samodzielny, z trzyletnią praktyką pisanem na maszynie, poszukuje patrona. Łask. zgłoszenia do Administracji „Nowego Dziennika” pod „Zdolny K.” 1118g

KSIĘGOWA — bilansistka, organizatorka poszukuje posady zł. 200. — Zgłoszenia: Kraków, Poście restante Leg. 17-38. 1221k

MUNDANTKA, pierwszorzędną siłą z niemieckim i stenografią, poszukuje posady. Zgłoszenia: Biuro Ogłoszeń Statters „Rutynowana”. 1267k

BUCHALTERKA — bilansistka z długoletnią praktyką poszukuje posady ewentualnie na godzinę. Zgłoszenia do Administracji „Nowego Dziennika” pod „Rutynowana siła”. 931g

Lokale

DWA pokoje kuchnia, pełnokomfortowe do wynajęcia. Al. Słowackiego 43. 1252k

TRZY pokoje, kuchnia, komfort, Kofłataja 12. Władomosc: telefon 130-55. 1270k

POSZUKUJE lokalu sklepowego frontowego, Grodzka lub Stradom. Zgłoszenia: Administracja „Nowego Dziennika” — „Sklep”. 934g

WIĘKSZY lokal handlowy, frontowy z magazynami, do wynajęcia, ul. Gertrudy 7. 1265k

DWUPOKOJOWE holl, kuchnia, łazienka, pełnokomfortowe, słoneczne — wolne. Konarskiego 53. 1250k

KOMFORTOWY, pięknie umeblowany pokój przy rodzinie, całym lub częściowym utrzymaniem osobie na stanowisku do wynajęcia. Zgłoszenia: Administracja „Nowego Dziennika” — „Centrum Podgórze”. 929g

Kupno

NOSZONA garderobę kupuję, płacę najlepsze ceny. Goldberg, Gazowa 11. Tel 168 21. 72g

Sprzedaż

OKAZYJNIE sprzedam kapkę modelową. Pracownia Holzerowej ul. Szezepalska 5. oficyjna. 861g

L. ZWIG i Ska, Kraków Podwale 7

Tel. 115 04

Żądacie demonstracji i ofert na maszyny do pisania **SMITH & CORONA**, oraz maszyn do rachowania **ADDO**. Przyjmujemy prace powielarskie. 688k

LOKAL na cele handlowe lub przemysłowe, 3 ubikacje Starowiślna 64 do wynajęcia. Wiadomość: tel 175-26. 930g

Nauka i wychowanie

STENOGRAFII NOWOCZESNEJ w 10 lekcjach perfekcyjnie wyucza ZOFIA SCHÖNGUTÓWNA W.W. Świętych 9. front I. piętro, tel. 109-97. OPŁATA MINIMALNA. 1255k

ANGIELSKI — francuski, niemiecki — znakomita metoda Ansona — Krowoderska 5. Złoty cztery miesięcznie. 816g

KURSY KROJU, modelowania, szycia — HALPERN-SÜSSEROWEJ. — Wpisy: Krupnicza 18. 889g

ARGENTYŃCZYK dr. fil. naucza HISPANSKIEGO, WŁOSKIEGO szybko i grzecznie. Starowiślna 41 m. 6. 932g

LEKCJE — TŁUMACZENIA Z JĘZYKA HISPANSKIEGO — Zgłoszenia: Zamojskiego 22, m. 4. 6384k

MASZYNY do pisania nowe — używane. Wielki wybór maszyn walzkowych — wymiana — dogodne spłaty. „Maszynodom”, — Kraków, Zwierzyniecka 11. 1080k

OKAZJA! — tylko jeden miesiąc! Przy kupnie zagranicznych motorów, maszyn do szycia, radio-odbiorników, rowerów — przyjmuje Pożyczki Państwowe sto za sto „Irwing” Kraków, Grodzka 60. — Dołączyć znaczek 25 groszy. 988k

POINWENTARZOWA sprzedaż po niebywale niskich cenach. — Porcelany, kryształy, figury, ceramika we firmie B. Halpern, Kraków, Wolnica 8, telefon 110-93, Filia w Krynicy — Willa „Maria”, tel. 327. 990k

SZYLDU EMALJOWANE
PIECZĄTI HAUCZUHOWE

TYLKO WPROST W FABRYCE

EMALJARNIA

KRAKÓW, DIETLA 81. Tel. 147-39

SENSACYJNA nowość! — GŁOSNIKI SPECJALNE, — bardzo czułe do detektorów. Cena za kompletny głośnik tylko zł. 6.—. Przewodnik: Polski Dom Handlowy Krischer, Kraków, Floriańska 9. 1202k

MEBLE LAKIEROWANE, knchenne, dziecięce, przedpokojowe, pierwszorzędnej jakości — NAJTANIEJ — SCHUB, Bracka 6. 1268k

PO bardzo niżonych cenach sprzedaje przez krótki czas fabryka bielizny „Paw”, — Kraków, Floriańska 4. 1126k

Interesy handlowe

SIŁA fachowa, przystąpi do spółki do dobrze prosperującego pensjonatu w Krynicy, Rabce lub Ustroniu. — Wiadomość: Zakopane, — Skrytka pocztowa 21. 1210k

ZAKOPANE Pierwszorządny Pensjonat „BIAŁY DOM” przy Borzykowskiej i Leonii Krantówny Tel. 1300. — Poleca pokoje słoneczne. Pełny komfort Ceny przystępne

Różne

DO Palestyny wysyłamy zbiorowy transport salami i smalcu gesiego. Wpłaty Gartenberg, Krakowska 29. 910g

ZAMIENIAM noszoną garderobę męską na materiały bielskie. Kraków, Landau, Filipa 11. m. 4. Tel. 140-83. 924g

NAJSTARSZA NAJTANIEJZA filia pralni chemicznej JOGAŁŁY, GRODZKA 2. — poleca się nadal. 1176k

W CELACH rozgrywek brydżowych poszukuje do czwórki 2 inteligentne panie. Zgłoszenia pod „Średnia partia brydżowa” do Administracji „Nowego Dziennika”. 1256k

PDSZUKUJE modniarki z kapitałem celem wspólnego założenia salonu mód. Zgłoszenia pod „Sezon” do Administracji „Nowego Dziennika”. 930g

PANIĄ Helenę C., która obraziłem u p. Hanki najmocniej przepraszam. J. Z. 928g

FARBY — LAKIERY specjalne najtaniej — „FARBOLASK” Kraków, Kalwaryjska 29. tel. 149-79.

Matrymonialne

PANNA, lat 22, niebiedna pozna pana do lat 40 na stanowisku, ze sfery inteligentnych. Cel matrymonialny Zgłoszenia do Administracji „Nowego Dziennika” pod „Charakter”. 930g

Zdrowiska

RABKA. Pierwszorządny, pełnokomfortowy pensjonat „OPIEKA” otwarty cały rok. Zarząd: Hochmanowie Strasserowa. Tel. 328. 989k

U RENTGENOLOGA.

— Nic panu nie jest. Tylko zegarek pański spieczy o dziesięć minut.

— A mówilem ci przecie, smarkaczu, żebyś się nie bawił moim pływem na porost włosów!!!..

PRENUMERATA w Krakowie z odnośnikiem i bez odnośnika oraz na prowincji i z przesyłką pocztową . . . miesięcznie zł. 4.30 kwartalnie zł. 12.90 Zagranicą z przesyłką pocztową miesięcznie zł. 7.50 kwartalnie zł. 22.50

OGŁOSZENIA. Podstawą obliczeń jest 1 milimetr w jednym łamie Strona w tekście i nadesłaniem na 3 łamy po 76 milimetr. Strona za tekstem 6 łamów po 38 mm. Najmniejsze ogłoszenia drobne liczymy za 10 słów.

CENY w złotych: I. strona 1.25. — Tekst. 1.—. Nadesłane 0.75.— Za tekstem 0.25. — Drobne od słowa 0.10 gr. Dla poszukujących pracy 0.05 gr. Gratulacje i kondolencje do 4 wierszy zł. 5.—. Ogłoszenia ślubne i zaręczynowe Zł. 10.—. Podziękowania lekarskie do 25 mm. Zł. 10.—. Nekrologi (klepsydry) do 60 mm. w I. łamie Zł. 20.—. Za zastrzeżenie miejsca dolicza się 25%, za druk kolorowy 50%.

„NOWY DZIENNIK” wychodzi codziennie, także w poniedziałki i dni poświąt.